KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 31 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Tiistaina, helmik. 14 p:nä—Tues., Feb. 14 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Kaivoksen joukkomurhan uhriluku 39 kuollutta

Kaksitoista työläistä saatiin pelastettua viime hetkellä

Kolmekymmentäyhdeksän ruumista on saatu vihdoin ylös kaivoksesta; ruumiiden pelastaminen saattoi tapahtua lopullisesta vasta amerikalaisen pelastusjoukkueen avulla

Suomalaisia kaivosmiehiä uhrien joukossa neljäsosa

TIMMINS, helmik. 12. — Ottawa Morning Journalin erikoiskirjeenvaihtaja kertoo Hollingerin kaivannossa tapahtuneesta katastrofista, että sunnuntaina saatiin kaivokseen hautaantuneista nostettua edellisten lisäksi maanpinnalle 31 ruumiista. Kaikkiaan on siis tähän asti löydettyjen ruumiiden luku 39, niistä 51:stä uhrista, jotka aluksi kaivokseen hautaantuivat.

Erinäisten lähteiden mukaan on surmaantuneiden ja pelastuneiden luettelo seuraava:

KUOLLEET

W. Y. AALTONEN
A. (MAUNO) VALO
S. MÄKI
A. KUMPULA
J. KANGAS
A. AHO
O. AHVENKOSKI
ALFRED AUBERY
JOSEPH AUBERY
J. BALICH
O. BASTIEN
O. CHENIER
C. CITCLIT
S. DUNLOP
N. GARDEJ
T. GRENKO
~~P. HEDE~~
C. HACHE
J. M. HIGGAN
R. IRVING
C. JOHNSON
E. LEBLANC
W. LINDSAY
F. MARTIN
J. MAISONVITCH
D. NADEAU
F. V. PARE
CHAS. RICHARDS
M. SWYTHY
T. SARAR
O. TREMBLAY
I. WHITNEY
H. BARRETT
I. P. GRAHAM
P. KLINKO
W. ROBERTS
W. M. STEVENS
M. WLALEN
H. TOWLER

PELASTETUT

B. KURONEN
O. KEAT
N. PETCHIK
F. JACKSON
I. LIZZIE
J. KRUSAC
G. ZOLOB
D. KRAKANA
A. TESOLIN
Kahden nimi tuntematon.
C. LEVEN
C. H. TREVENNA
M. LOZOCK

Pelastusjoukko saapui liian myöhään

Kaivospalon alettua perjantaina aamupäivällä, saapui amerikalainen pelastusjoukkue vasta kello kuuden tienoissa sunnuntaiaamuna Timminsiin. Aikaa oli siis kulunut lähes kaksi vuorokautta, ennenkuin pelastusjoukko saattoi aloittaa tehokkaan työnsä. Tällöin olivat jo toiveet ehtineet kadota kaivoksessa olevien hengissä pelastamisesta.

Vieläkään ei ole saatu mitään yksityiskohtaisempia tietoja siitä, millä tavalla tulipalo märässä kaivoksessa on voinut saada alkunsa. Kaivoksen johtajat samoin kuin työläiset itsekin pitävät tapausta suurena yllätyksenä, sillä tulipaloa ei ole täällä aikaisemmin kaivoksessa sattunut. Lieneekö asianlaita siten, että eräät surmaantuneet olisivat aluksi saaneet kaasumyrkytyksen, jolloin heidän lampuistaan olisi saattanut päästä tuli joihinkin kuiviin laatikkoihin ja niistä kaivoksessa olleisiin puujätteisiin, tämä on kaikki arvelua, josta ei varmuudella tiedetä.

Useat kuolleet istualleen

Pelastajien tunkeutuessa kaivokseen, ovat he löytäneet useita onnettomuuden uhreja istumasta, eräät pitäen eväslaatikkoaan polviensa välissä, toiset nojanneet päätään käsiensä varaan ja niin edespäin. Nämä tapaukset ilmeisesti osoittavat, että miehet ovat saaneet niin voimakkaan kaasumyrkytyksen, että eivät ole kyenneet liikkumaan minnekään. Jos pelastusvälineet olisivat olleet saatavissa, olisi uhrien lukumäärä saattanut jäädä hyvinkin pieneksi.

Pelastetut työläiset ovat kertoneet kaameita tapauksia, harhailustaan palavan kaivoksen syvyyksissä, myrkyllisen kaasun ja sakean savun tunkeutuessa melkein kaikkiin osiin kaivoksessa. Kuolleitten ja tainnoksiin menneitten ruumiita on ollut siellä täällä, monilla eri tasanteilla. Ne jotka ovat säilyneet hengissä, ovat useimmassa tapauksessa voineet pelastua siten, että ovat onnistuneet särkemään ilmaputken ja saaneet raitista ilmaa. Mutta kylmä ja kosteus on toisaalta uhannut jäykistää nämäkin kuolemaa silmiin katselleet miehet.

Kahdeksan suomalaista joukkomurhan uhreina

Yhteishautaus toimitetaan keskiviikkona

(Sähkösanoma Vapaudelle omalta kirjeenvaihtajalta)

TIMMINS, Ont., helmik. 13. — Surmansasaaneitten luku kohoaa kolmeenkymmeneenyhdeksään, joista kahdeksan on suomalaisia. Pelastuneitten luku on kaksitoista ja niistä on yksi suomalainen. Nämä numerot ovat lopulliset. Kuolleet suomalaiset ovat: Mauno Valo, August Aho, Walter Aaltonen, Alfred Kumpula, Oskari Ahvenkoski, Chas. Mäki, Johan Kangasniemi ja Pekka Hedeniemi. Suomalaisten yhteishautaus toimitetaan suomalaiselta työväentalolta keskiviikkona kello kahdelta iltapäivällä.

Helin.

17 työläistä kuollut katuonnettomuudessa

THIONVILLE, Ranska. (Ass Pr.) — Viikon lopulla sattui täällä hirveä rautatieonnettomuus, kun pitkä jono tavaravaunuja irtaantui tavarajunasta ja alkoi syöksymään kovalla vauhdilla alamäkeen, iskien eräällä ylikäytävällä olleeseen raitiovaunuun. Vaunussa olleista 26:sta matkustajasta sai 17 surmansa ja yhdeksän loukkaantui pahoin.

Kaikki matkustajat olivat työstä kotiin palaavia työläisiä. — Tapahtumapaikka on Elsasissa, Pohjois-Ranskassa.

Winnipegissä saapi raha äänestää

Toiminimille myönnetään äänioikeus kunnallisvaaleissa

WINNIPEG, helmik. 13. — Viimeisessä kaupunginvaltuuston kokouksessa hyväksyivät yhdistyneet porvarit 10 äänellä oppositsionin 7 ääntä vastaan ehdotuksen, että erilaisille kunnallista veroa maksaville toiminimille myönnettäisiin oikeus äänestää edustajainsa kautta kunnallisvaaleissa. Kaupungin laille haettaisiin vastaava muutos.

Samalla hylkäsivät porvarit ehdotuksen kunnallisen äänioikeuden myöntämisestä aikuisille kaupungin asukkaille riippumatta omaisuudesta.

Winnipegin rahaporhot aikovat ryhtyä toteuttamaan kunnallista kukkarovaltaa entistä alastomammassa muodossa. Korvatakseen pääluvun pienuutta, antavat kapitalistit rahan ja kapitaalin suoraan äänestää. Siten varustautuvat he järjestyneen työväen taholta vastaisuudessa tehtäviä hyökkäyksiä vastaan.

Eräitä suurimpia joukkomurhia Canadan kaivoshistoriassa

Vuosi:	Paikka:	Kuolleita:
1890	Springhill, N. S.	125
1912	Fernie, B. C.	102
1914	Hillcrest, Alta.	189
1918	Stellarton, N. S.	88
1922	Cumberland, B. C.	123
1923	Cumberland, B. C.	50
1926	Coleman, Alta.	11
1928	Timmins, Ont.	39

Kuusi ihmistä surmaantunut räjähdyksessä

Kaupungin kortteli kokonaan raunioina

LONG BEACH, Calif. — Varhain viime perjantai-aamuna tuhoutui tulipalon kautta kokonainen kaupungin kortteli, mukaan lukien suuri raakaöljyn tislauslaitos. Palon ja sitä seuranneiden räjähdyksien aikana sai kuusi työläistä surmansa ja kaksi pahasti loukkaantui.

Tulipalo sai alkunsa tislauslaitoksella ja levisi nopeasti ympäristöön. Ensin tapahtui pienempi räjähdys, mutta sitä seurasi toinen jättiläismäinen räjähdys, jonka johdosta maa vapisi monien mailien päässä.

Kaikki palojoukkueet tästä ja naapurikaupungeista mobilisoitiin heti sammutustyöhön.

Opposition kannattajat tekevät kääntymyksen

MOSKOVA. (Postitieto). — Kahden vuoden aikana oppositio kykeni saamaan itselleen puoli prosenttia kannattajia koko puoluejäsenistöstä, eli 4,120 kannattajaa. Nämä äänet annettiin puoluekeskustelun aikana oppositiolle, ennen viimeistä puoluekongressia.

Mutta sen jälkeen ovat sadat tehneet kääntymyksen ja tunnustaneet virheensä, kannattaessaan oppositiota. Jo ennen XV:nen kongressin alettua oli eronnut 702 jäsentä, ja kongressin kestäessä erosi 816 jäsentä. Sen jälkeen on eronnut vielä 1,550 jäsentä, joten kaikkiaan on opposition riveissä poistunut 3,086 jäsentä.

Mutta tässä ei ole vielä kaikki. Jatkuvasti saapuu Pravdalle ja puolueen kontrollikomitealle kirjeitä, joissa opposition jäsenet ilmoittavat eroavansa opposition ryhmistä.

Parlamentin touhuilu

Vastaus valtaistuinpuheeseen hyväksytty äänestyksettä

OTTAWA, helmik. 11. — Väittely valta-istuinpuheen johdosta, jossa yhteydessä oppositsioniryhmät arvostelivat hallituksen politiikkaa sekä sen suunnittelemien lainsäädäntötoimien köyhyyttä, osoittautui tyhjäksi rummunpärinäksi, kun parlamentti toissa iltana äänestyksettä hyväksyi tyydyttävän vastauksen antamisen.

Hirveä kaivosräjähdys surmannut 13 kaivosmiestä Englannissa

Tämä oli jo kolmas räjähdys viiden kuukauden aikana; ennen surmaantunut 43

WHITEHAVEN, Englanti, helmik. 12. — Aikaisin tänään tapahtui Haig-kaivoksessa hirvittävä räjähdys, jonka seurauksena kuoli 13 työläistä ja kaivosvirkailijaa, jotka olivat tekemässä tutkimuksia kaivoksessa. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun kaivokseen laskeutui ihmisiä viime joulukuussa tapahtuneen samantapaisen onnettomuuden jälkeen.

Kaikkiaan oli tällä kertaa joukkueessa 21 miestä. Heistä kahdeksan pääsi pelastumaan hädintuskin turvapaikkaan. Heidän tuomansa uutiset olivat niin kaameita, että pelastusjoukkueen turhaan yrittäessä pelastaa surmansa saaneiden ruumiita puoleenpäivään mennessä, lopetettiin kaikki yritykset uudestaan tunkeutua kaivokseen. Pelastusjoukkue poistettiin ja kaivanto suljettiin uudestaan.

Kaksi aikaisempaa räjähdystä

Tässä samassa maan alaisessa helvetissä tapahtui viime syksynä kaksi eri räjähdystä. Ensimmäinen syyskuun 5 pnä, jolloin kuoli 39; toinen joulukuussa, surmaten 4 miestä. Silloin syttyi kaivos palamaan ja se suljettiin maanpäältä siinä uskossa, että palo sammuu ilman puuttuessa kaivoksesta.

Nyt viimeksi mennyt joukkue yritti pelastaa erään ruumiin, joka jäi kaivokseen joulukuussa. Alkumatka heiltä onnistuikin hyvin, mutta saavuttuaan samaan paikkaan missä räjähdys tapahtui joulukuussa, tapahtui kymmenen minuutin kuluttua tämä viimeinen kauhuntapaus. Koko kaivonto on ollut aivan täynnä myrkyllistä kaasua, ja on tietämätöntä voidaanko sitä enään koskaan asettaa käyntiin, ilman ihmishenkien joukkomurhalla leikkimättä.

Nyt surmansa saaneiden joukossa oli valtion tarkastajia, komppanian virkailijoita ja työläisten edustaja, sekä muutamia apumiehiä.

Virallinen elinkustannustilasto

Osoittaa vähäistä hinnannousua joulukuun ensimäiseltä viikolta — — viikkoideksi oli $21.37

OTTAWA. — Tilastollisen toimiston hintaindeksi osoittaa, että elintarpeiden vähittäishinnoissa on tapahtunut vähäistä nousua viime joulukuun alussa. Viisihenkisen perheen keskimääräistä viikkokulutusta silmälläpitäen tehdyt laskelmat 29:n eri tavaran hinnoista, jotka oli koottu 60:stä kaupungista, nousivat $11.17 viime joulukuun alussa verrattuna $11.07:iin, mikä oli vastaava luku marraskuulta, ja $11.18:iin edellisen vuoden joulukuulta.

Kun edellämainittuun summaan lisättiin vuokra- ja lämmityskulut, nousi viisihenkisen perheen viikkomenot joulukuun alussa kokonaisuudessaan $21.37:iin verrattuna $21.27:iin viime marraskuulta ja $21.41:iin vuoden 1926 joulukuulta.

Elintarpeiden hintojen vaihtelu tapahtui etupäässä sesonkitavaroissa, munien, maidon ja voin hinnoissa, jotka kohosivat. Vähäisempää nousua todettiin myöskin raavaan, vasikan ja lampaan lihan, paistinrasvan, riisin, herneiden, keltaisen sokerin ja teen hinnoissa. Sianlihan ja silavan, litistettyjen kauraryynien, kuivattujen omenien ja luumujen hinnat hiukan laskivat.

Hallitusta tuskin voitanee syyttää siitä, etä sillä olisi halua liioitella hintaindeksiä kerätessään. Päinvastoin ylläoleva keskimääräinen hintataso useimpiin paikkakuntiin nähden on todellisuutta alhaisempi, sillä kun tilastoon ei ole sisällytetty kenkä- ja vaatekulut, kohottaisivat nämäkin indeksin numeroita.

Joka tapauksessa tilastosta voidaan tehdä johtopäätös, että työläisen pitäisi ansaita keskimäärin 35—40 senttiä tunnilta 10-tuntista työpäivää ja 60 tunnin työviikkoa raataen, ja ilman välillä olevia työttömyysaikoja, voidakseen ansaita edes niin paljon, että se vastaisi elinkustannustilaston puutteellisia laskelmia. Tämän perusteella elää suuri osa Canadan työväestöstä nälkäpalkoilla, koska nuo alhaiset 35—40 sentinkään tuntipalkat eivät ole läheskään yleisiä käytännössä.

Uusi lakkotaistelu uhkaa Illinoisin hiiliteollisuutta

CHICAGO, Ill. — Illinoisin hiiliteollisuus on joutumassa uudelleen lakkotilaan. Viisi kuukautta toimessa ollut hiiliparooneista ja United Mine Workers-union edustajista valittu palkkakomisioni on esittänyt yleiselle paroonien ja hiilenkaivajien neuvottelukokoukselle, että se ei ole päässyt yksimielisyyteen palkkataksasta, joka hyväksyttäisiin pysyväiseksi Illinoisin hiilialueilla. Komisionin hajoittamisesitys hyväksyttiin.

Union taholta tullaan esittämään, että uusi ja entistä laajempi palkkataksakomisioni valittaisiin. Myöntyvätkö paroonit tähän, ei ole tiedossa.

Syyskuussa murrettiin Illinoisin hiilenkaivajien lakko tilapäissovinnon perusteella. Heti aloitettiin neuvottelut uuden palkkataksan laatimiseksi. Vaikeuksia on tuottanut se, että Illinoisin kaivoksiin on lisätty paljon uusia koneita, joiden työtehoisuudesta ei oltu selvillä ja niin ollen ei urakkapalkkaa voitu määritellä.

Suurimpana erimielisyyden aiheena on se, että kapitalistit vaativat työläisten palkkoja alennettavaksi. Työläiset sensijaan vaativat n.s. Jacksonvillen sopimuksen voimassa pitämistä.

Väliaikaisessa lykkäyksessä kapitalistit hyötyivät, sillä he saivat siirrettyä lopullisen ratkaisun sellaiseen aikaan, joka on heille edullinen ja työläisille epäedullinen.

Norjan työväenhallitus kukistunut

OSLO, Norja. — Viime perjantaina oli työväenhallitus pakoitettu eroamaan, kärsittyään tappion parlamentissa, 86 äänellä 63 vastaan. Hallitus astui tehtäviinsä pari viikkoa sitten. Kun se aikoi toteuttaa eräitä radikaalisia uudistuksia, joita mitkään noskelaishallitukset eivät ole uskaltaneet yrittää, sai se niskaansa porvarien ja maajunkkerien edustajat.

Kaikessa tapauksessa voitaneen tämän hallituksen sanoa kukistuneen kunnialla. Se ehti vapauttaa pari kommunistista vankia, poistaa erään poroporvarillisen juhlapäivän, sekä suunnitteli eräitä muita uudistuksia. Mutta porvaristo julmistui ja antoi epäluottamuksen parlamentissa.

Tämä tapaus osoittaa, että työväenhallitus ei voi menestyä porvarimaassa, ellei se matele porvariston mielen mukaan, kuten Suomen y.m. maiden noskehallitukset ovat tehneet.

Radikaalinen porvari, tri Movinkel yrittää nyt muodostaa porvarillista kokoomushallitusta.

Suurriistäjät Newfoundlandin metallirikkauksien kimpussa

TORONTO, helmik. 13. — Ilmoitetaan, että Holt-Gundyn sakki, joka otti haltuunsa Bescon teräsyhtymän, on nyt kohdistanut huomionsa Newfoundlandissa oleviin mineraaleihin. Kysymyksessä on m.m. Buchan-kaivokset, jotka ovat kuuluneet American Smelting and Refining Companylle. Nämä kaivokset ovat kuulemma tulleet entistä kannattavimmiksi sen jälkeen kun on keksitty parannettu menetelmä niiden monien metallien eroittamiseksi, jotka löytyvät näissä malmeissa. Kaivoksista saadaan lyijyä, sinkkiä, kuparia, hopeata ja kultaa. Ennen suurkapitalistien sinne tunkeutumista saivat kalastajat jonkun verran lisätuloja maanpinnalla olevan malmin myynnistä. Nyt menevät rikkaudet suurporhojen taskuihin.

Nanaimon kaivosmiehet yhtyvät vastustamaan pomojen mielivaltaa

Hunt näyttänyt mahtiaan eroittamalla työstä työläisten luottamusmiehiä — Sadat työläiset liittyvät unioon ja vaativat eroitettujen takaisinottamista

(Omalta kirjeenvaihtajalta)

CHASE RIVER, B. C. — Viimeisessä tiedoituksessa mainittiin, miten Nanaimon kaivosmiehet suhtautuivat komppanian pääpomon, J. Huntin, läsnäoloon siinä kokouksessa, jossa hän halusi puhua alaisilleen orjille.

Samassa kokouksessa valittiin komitea käymään neuvotteluja Ladysmithin kaivostyöläisten komitean kanssa siitä, hyväksyvätkö viimeksimainitun paikan työläiset sovittelulautakunnan vähemmistön raportin, joka sisältää sen, että työläiset ovat aikaisemmin tapahtuneen alimmankin supistuksen jälkeen oikeutetut 38 sentin palkanylennykseen.

Näiden neuvottelujen tulokset toi komitea julki Nanaimon kaivostyöläisten kokoukselle sunnuntaina t.k. 5 pnä. Ilmeni, että komiteat yhteisen neuvottelun jälkeen eivät tyytyneet, vaan vaaditaan sen 60 sentin alennuksen täydellistä poistamista, minkä alennuksen työnantaja oli mielivaltaisesti pannut käytäntöön v. 1925.

Toinen tärkeä päätös, mikä myös oli tuon neuvottelun tulos, oli, että työläiset kehoitetaan yhtymään sataprosenttisesti jo alulla olevaan Mine Workers Union of Canadaan, sillä muuten ei ole mahdollisuutta saada minkäänlaisia vaatimuksia lävitse ajetuksi, olkoonpa komitea kokoonpantu vaikka kuinka uskollisista ja kykenevistä miehistä tahansa.

Yllämainittu neuvottelukokous pidettiin 28 pnä viime kuuta. Kaksi päivää myöhemmin sanottiin kahdelle Nanaimon työläisten valitseman komitean miehelle T. Boyle'lle ja T. Hitchen'ille kaivosisännän taholta, että teitä ei tarvita enempi tässä komppaniassa. Miehet kysyivät mikä on syy, että heidät työstä erotetaan? Vastaus: Ei ole paikkaa liian, paljon miehiä. Herra Hunt tahtoi siten näyttää, että kuka on isäntä!

Komitean toiset kolme jäsentä odottelivat hiljaa, mitä siitä vielä tulee, vaikka olisi johdonmukaisesti ollut heti kutsuttava työläisten kokous koolle. Kokous kutsuttiin vasta t.k. 5 päiväksi.

Kokouksen alussa saatiin sitten tietää, että edellisenä iltana oli kolmas henkilö viidestä komiteaan kuuluvasta miehestä saanut lopputilin.

Kokouksen käsiteltäväksi sitten jätettiin kysymys, mitä työläistoverit tekevät näiden työstä erotettujen tovereitten puolusukseksi? Lyhyen keskustelun jälkeen tehtiin päätös, että vaaditaan komppaniaa yhden viikon kuluessa tästä päivästä lukien ottamaan eroitetut takaisin työhön.

Valittiin kolmihenkinen komitea viemään päätös J. Huntille.

Tämän jälkeen, Josef Gilbert, union organiseeraaja, kysyi jos työläiset haluaa, että hän pitää pienen puheen? Työläiset lausuivat hänet tervetulleeksi puhumaan. Hän puhui noin 15 minuuttia, jonka jälkeen jätti kokouksessa oleville työläisille vastattavaksi, haluavatko he yhtyä unioon? Sen tuli näyttää nousemalla seisomaan.

Kokouksessa oli saapuvilla noin 300 työläistä, jotka nousivat kuin yksi mies. Sitten alkoi useampia miehiä kirjoittamaan nimiä ja kokoamaan sisäänkirjoitus- ja jäsenmaksuja. Kuten näkyy, oli pääpomo Huntin "keisarileikkauksen" seurauksena Nanaimon kolimainarien unioon liittyminen. Sillä tavalla, toverit, on vastattava Huntin iskuihin.

Pää pystyyn, voitosta varmana eteenpäin! Yhä kuuluvammin kohotettakoon tunnuslause: Joka mies, union mies! — S.

Saksan vaalit pidetään keväällä

BERLIN, helmik. 12. — Presidentti Hindenburg ehkäisi hallituksen eroamisen sillä, että hän on ilmoittanut valtiopäivien hajoittamisen tapahtuvan heti budgetin käsittelyn jälkeen. Uudet vaalit tullaan toimittamaan ensi touko- tai kesäkuun aikana.

Ellei presidentin kannanotto ollut edullinen hallituspuolueelle, olisi hallitus tullut ottamaan eron.

Kymmeniä työläisiä kuollut räjähdyksessä

ÖLJYTEHDAS RÄJÄHTÄNYT EVERETTISSÄ, MASS. VAPISUTTAEN KOKO KAUPUNKIA

Everett, Mass., helmik. 11. — Kymmenen suurta distillilaitosta käsittävä Beacon Oil Companyn tehdas räjähti täällä myöhään iltapäivällä eilen, tuottaen suurta ihmishengen hukkaa ja vapisuttaen koko Everettin kaupunkia sekä joen toisella puolella olevaa Charlestownin kaupunginosaa Bostonia.

Kymmenen tunnettua kuollutta on vedetty tuhoutuneen 100 jalan pituisen rakennuksen raunioista. Lisää kuolleita on vielä runsaasti ja vähintäin 50 pahoin loukkaantunutta, sillä räjähdyksen tapahtuessa oli 150 työläistä työssä tehtaassa.

Räjähdyksen voima oli niin suuri, että se kohotti 80 jalan korkuisen tulipatsaan ilmoille sekä särki rakennuksien akkunat neliömailien alalla.

Kominternin laajennettu keskuskomitea kokoontuu

MOSKOVA. — Kommunistipuolueen johtava lehti Pravda on kirjoittanut niiden kysymysten johdosta, mitkä tulevat esille piakkoin pidettävässä Kommunistisen Internationalen laajennetun keskuskomitean (plenumin) kokouksessa. Lehti lausuu näistä kysymyksistä m.m.:

"Ristiriitaisuuksien työväen ja porvariston välillä yhä suuremmaksi kasvaessa, työväenluokan kulkeutuessa vasemmalle ja kansainvälisen sosialidemokratian yhä kasvava taantumuksellisuus (kokoomushallituksien muodostamisessa porvarien kanssa), näiden seikkain edessämme ollen kommunistisen kansainvälisen on voimakkaasti tehostettava taisteluaan sosialidemokratiaa vastaan, tarkoituksella voittaa suuria työläisjoukkoja kommunistien puolelle."

Edelleen kirjoitetaan, että Ranskan ja Englannin sekä Kiinan kysymykset tulevat esille. Myöskin keskustellaan trotskilaisen oppositsionin kansainvälisestä toiminnasta. Plenumin on saatava kaikki kommunistipuolueet taisteluun trotskilaisten Kominternia hajoittavaa toimintaa vastaan.

UUSIA LAKIEHDOTUKSIA

Ottawa, helmik. 11. — Oikeusministeri jätti pari hallituksen lakiehdotusta parlamentille eilen iltapäivällä. Toinen niistä tarkoittaa ylioikeuden päätösvallan laajentamista ja toinen muutoksia laivastolakiin.

MAANJÄRISTYS VANCOUVER-SAARELLA

Victoria, B. C., helmik. 11. — Kello 3.04:jän ja 3.08:n välillä toissa aamuna tunnettiin maantärähdyksiä eri puolilla Vancouver-saarta. Mitään vahinkoa eivät ne aiheuttaneet.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., maanantaina, tiistaina, keskiviikkona, torstaina ja perjantaina

TOIMITTAJAT:
S. G. NEIL, T. N. CARLSON, B. A. TENHUNEN, R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta. $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 12 ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Hollingerin kaivosmiesten joukkomurha

Näinä päivinä ovat tiedotustoimistot välittäneet kaameita uutisia pohjois-Ontarion kaivosalueelta. Timminsin kaupungissa sijaitsevassa Hollinger-kultakaivoksessa syttyi viime perjantaina tulipalo. Palon synnyttämäin myrkyllisten kaasujen tiedetään tätä kirjottaessa jo tappaneen yksitoista miestä 550 ja 675 jalan tasanteilla; ja useita samojen tasanteiden miehiä on todennäköisesti joutunut saman kohtalon alaiseksi. Surmautuneiden vaimot ja lapset, sisaret ja veljet, äidit ja isät, siis huollettavat ja omaiset, ovat kauhun ja surun, pelon ja epätoivon valtaamina parveilleet surmapaikkaan johtavan kaivosaukon ympärillä. Kaivoksen ylimpäin työnjohtajain kerrotaan urheasti, vaivoja säästämättä, itse osallistuneen pelastusyrityksiin. Pohjois-Ontarion kultakylän kaikkien asujanten mielet ovat äärimäisen kauhun, surun ja epätoivon täyttäminä. Hollinger-kaivoksessa on tapahtunut joukkomurha.

Kuka on syypää tähän rikolliseen joukkomurhaan? Kaameain tapahtumain ääressä olevista kaivosmiehistä lienevät vain ani harvat vielä ehtineet punnitsemaan tuota kysymystä. Mutta ken hyvään ryhtyy sitä harkitsemaan, niin hän helposti huomaa sen, kuka siihen on syypää. *Syypää on Hollinger-yhtiö.* Sillä eihän kaivosmiehillä, järjestymättöminä ollen, ole pienintäkään sananvaltaa Hollinger-kaivoksen johtamisessa. Johto on sataprosenttisesti yhtiön käsissä. Siis yhtiö, eikä kukaan muu, on ensiksi syypää siihen, että 550 jalan tasanteen hylättyjä kaivosholveja on täytetty sahajauhoja ja nitroklyseriinipitoista paperia sisältävillä, entisillä dynamiittilaatikoilla ynnä muilla jätepuilla; ja toiseksi siihen, ettei mahdollisuuksia moisten jätekasain itsestään syttymiselle tai ulkopuolisten sytyttämiselle ole poistettu vesijohtojen ja päteväin vartiain avulla. Yhtiö on jättänyt nämä varovaisuus- ja turvallisuustoimenpiteet toteuttamatta siksi, että siten on säästynyt joku dollari, mikä on kaikki kaikessa Montrealissa, Torontossa y.m. asuville yhtiön osakkaille. He eivät välitä juuri mitään surmautuneista kaivosmiehistä. Heidän tilalleen ovat useat Europan maat valmiit lähettämään parhaita poikiaan jatkamaan voitto-osinkojen esiin kaivamista Hollingerin osakkaille. Tämäntakia on yhtiön johto ollut rikollisen välinpitämätön miesten turvallisuuden valvomisessa.

Entä löytyykö Hollinger-kaivoksen kannattavaisuudesta taloudellista perustaa kaivannon turvallisuuden tehostamiselle? Kaivoksesta nostettavan malmin kultapitoisuus, "järkiperäistytetty" eli äärimäisilleen kiristetty työteho ja yhtiön osakkeiden korkea kurssi osakepörssissä vastaavat yhteen ääneen, että kyllä semmoinen perusta löytyy. Asian tarkempi tutkiminen myös osottaa, että yksistään viime vuonna maksettiin Hollinger-yhtiön osakkaille voitto-osinkoina 6,396,000 dollaria ja että viime vuoden loppuun mennessä oli Hollinger-yhtiö maksanut voitto-osingoita kaikkiaan 42,732,400 dollaria, mikä tekee 173.6 prosenttia yhtiön nykyisestä, vesitetystä pääomasta. (Numerot otettu Northern Miner-lehdestä.) Jos näistä voitto-osingoista käytettäisiin edes pieni murto-osa miesten turvallisuuden valvomiseen, niin tämmöiset kaameat tapahtumat voitaisiin todennäköisesti välttää.

Mutta koska yhtiön kärsimät tappiot moisessa joukkoteurastuksessa ovat kerrassaan mitättömät verrattuna niiden työläisperheiden kohtaloon, joista on isä tai poika tukehtunut myrkylliseen kaasuun, niin ei ole syytä odottaa, että yhtiön taholta tullaan tulevaisuudessakaan erikoisesti valvomaan miesten turvallisuutta. Miesten on siis itse, kansallisuusrajoihin katsomatta, ryhdyttävä turvallisuudestaan huolehtimaan. Kun Hollingerin "onnettomuuden" uhreiksi joutui suurimmaksi osaksi ulkomaalaissyntyisiä kaivosmiehiä — suomalaisia ja muita — niin tulevat näiden jälkeen jääneet omaiset huomaamaan, että heidän syntymämaidensa tässä maassa olevat diplomaattiset edustajat eivät voi eivätkä tahdo tehdä asian suhteen mitään. He tulevat hurskaalla naamalla selittämään, että Hollingerin onnettomuudessa surmautui niin ja niin monta meidän maamme poikaa. Ja siinä kaikki. Pelkän puhumisen moisten onnettomuuksien uusiutumisen estämisestä tulevat nämä diplomaattiset edustajat pitämään toisten maitten asioihin sekaantumisena. Ulkomaalaissyntyiset kaivostyöläiset saavat siis kääntää selkänsä, tässä kuten muissakin työläisiä koskevissa asioissa, kotimaidensa diplomaattiselle edustukselle. Vierailla mailla syntyneiden kaivosmiesten on itse ryhdyttävä, käsikädessä tässä maassa syntyneiden kaivosmiesten kanssa, omaa elämäänsä turvaamaan. Se käy parhaiten päinsä järjestäytymisen, kaivosmiesten liiton avulla. Kaivosmiesten liiton synnyttäminen, kehittäminen ja ylläpito on sekä ulkomaalais- että canadalaissyntyisten kaivosmiesten, heidän vaimojensa ja lastensa yhteinen asia. Vain sataprosenttisesti järjestyneinä, kaivantojen johtoa kontrollissaan pitäen, voivat kaivosmiehet ehkäistä Hollingerin joukkomurhan uusiutumisen sekä muutenkin menestyksellisesti turvata ja puolustaa itseään.

ARVO VAARA.

Huomioita ja huomautuksia

"Suomalaiset siirtolaiset näyttävät saaneen kaikkein kovimman iskun Hollinger-kultakaivoksen onnettomuudessa. Tämän kansallisuuden miehet kaiketi olivat enemmistönä päivävuorolla ja suomalaiset naiset melkein kieltäytyivät tulemasta estetyiksi menemästä nostoaukkoihin", tiedottaa erään lehden kirjeenvaihtaja Timminsistä.

* * *

"Me olemme valmiit jatkamaan pelastustöitä niin pian, kun tarpeelliset välineet, joitten me odotamme saapuvan hetimiten, saapuvat kaivokselle", lausui Hollinger-yhtiön yleisen liikkeenhoitajan apulainen John Knox Timminsissä kello kymmenen aikaan lauantaina aamupäivällä, toista vuorokautta tulipalon alkamisen jälkeen. "On vaikea ennustaa miten tulemme menestymään, mutta persoonallisesti minulla voi olla vain vähä toivoa niistä miehistä, jotka vielä ovat kaivoksessa. Useita rohkeita yrityksiä tehtiin näitten (49) miehen pelastamiseksi, mutta mitään ei voitu tehdä. Tehtävä (pelastaminen) oli ehdottoman toivoton ilman kaasunaamareita, jotka olisivat kestäneet hiilimonoksiidia. Useat miehet melkein menettivät henkensä yrittäessään mennä läpi ilman niitä.

* * *

"Tulen alkuperän suhteen me emme vielä ole valmiit antamaan varmaa lausuntoa. Onnettomuus on erittäin valitettava ja me hallintohenkilökuntaan kuuluvat haluamme ilmaista myötätuntomme näitten henkensämenettäneitten miesten rakastetuille", lausui Knox. Erittäin "lohduttavaa", eikö olekin!

* * *

Kysyttäessä, olisiko voi ei kaivoksella pitänyt olla pulmoottoreita (virvottamista varten), happisäiliöitä ja kaasunaamareita, vastasi Hollinger-kaivoksen eräs virkailija:

"Me tuskin odotimme kaasua täällä. Täyte olisi voinut olla tuossa 'stoopissa' vuosia aiheuttamatta minkäänlaista häiriötä. Eikä maanalla ole milloinkaan suurta vaaraa tulesta, joka tulisi aiheuttamaan miesten kuolemia, ennenkuin heidät voitaisiin tuoda ylös. Me odotimme kaasua yhtä vähä kuin sitäkin, että miehiä ei voitaisi saada ylös."

* * *

Ontarion maakunnan kaivosvirastolle ei ollut vielä lauantaina saapunut "virallista tietoa" onnettomuudesta Hollinger-kaivoksessa. Kaivostarkastaja Sutherland oli perjantai-iltana lähtenyt Torontosta onnettomuuspaikalle, mutta häneltäkään ei ollut tullut mitään tietoa. Pääministeri Ferguson, joka toimii "virkaatekevänä" kaivosministerinä Charles McCrean poissaollessa, oli sanonut, että "heillä on tilanne hyvin käsissä".

* * *

Pääministeri Ferguson oli sanonut, että tutkimus tulipalon johdosta täytyisi tulla määrättyä kaivosviraston toimesta. "Tämä on virastollinen asia, johon minä en halua sekaantua," lausui Ferguson. "Säädökset turvallisuuden takaamisesta Ontarion kaivoksissa ovat selvästi esitetyt kaivosviraston arkistossa. Minä en voi sanoa, ovatko nämä olleet voimassa vai ei, koska nämä asiat ovat minun läheisen tuomiovaltani ulkopuolella."

* * *

Hollinger-yhtiön 5,000,000 osakkeen markkina-arvo laski 76 senttiä osaketta kohti perjantaina, kun tieto "onnettomuudesta" levisi. Canadan suurimman kultakaivoksen kokonaisarvo laski siis markkinoilla noin 3,800,000 dollarilla. Osakkeitten arvo oli aamulla Toronton pörssissä 17.76 ja illalla 17 dollaria kappale. Mutta lauantaina alkoi niitten arvo taas kohota.

* * *

Kaivostyöläisten osakkeitten — työvoiman, hien, veren ja hengen — arvoa voidaan kohottaa vain sataprosenttisen järjestäytymisen ja luokkatietoisen taistelun kautta, kuten toveri Arvo Vaara edelläolevassa kirjotuksessaan osottaa.

Järjestön asiat

PORT ARTHUR, SUDBURY VAIKO TORONTO VAPAUDEN KOTIPAIKAKSI?

TORONTON OSASTON SELOSTUSKYSYMYKSEN ERI PUOLISTA

Taannoin julkaistiin Vapaudessa Canadan suomalaisen järjestön tp komitean laatima, osastoille osotettu asiakirja, jossa käsiteltiin Vapauden laajentamista, uuden painokoneen ja oman talon hankintaa sekä lehden tulevaa kotipaikkaa. Kun Toronton osasto on jäsenluvultaan suurin mainitun järjestön osastoista ja kun tp. komitean asiakirjassa Toronto myös mainitaan Vapauden mahdollisena kotipaikkana, niin pitää osastomme velvollisuutenaan tiedottaa järjestön toisille osastoille niistä mahdollisuuksista ja vaikeuksista, joita huomaamme kysymyksen alaisessa asiassa.

Edustajakokouksen päätöstä noudatettu

Viimeksi pidetty järjestön edustajakokous antoi tp. komitealle oikeuden laajentaa Vapaus kuusi kertaa viikossa ilmestyväksi niin pian kuin katsotaan siihen ilmenevän edellytyksiä ja hankkimaan uuden painokoneen, "jos on saatavissa käytännöllinen ja Vapauden nykyiseen tilaan sopiva." Edellytykset lehden laajentamiseen ovat ilmenneet. Vapauden tilaajamäärä on näet kohonnut noin tuhannella sitten edustajakokouksen. Vapauden nykyinen painokone on kuitenkin siksi hidas, että sillä hädin tuskin voidaan lehti ulosantaa nykyisillään ollen. Kun sitäpaitsi pätevät asiantuntijat vakuuttavat, että uutta painokonetta ei voida mitenkään asettaa nykyisen painokoneen paikkaan, katsoo osastomme, että tp. komitea on noudattanut järjestön viimekesäisen edustajakokouksen päätöstä, ryhtyessään tiedustelemaan osastojen ja niiden jäsenten mielipiteitä lehden laajentamiseen, uuden painokoneen ostoon ja sijotukseen kuin myös oman talon hankkimiseen ja kotipaikkaan nähden. Mutta kun järjestön suurimmat ja vaikutusvaltaisimmat osastot lienevät kutakuinkin yksimielisiä mainittujen laajennusten välttämättömyydestä, erimielisyyttä ilmeten vain siitä, hankitaanko oma talo Port Arthurista, Sudburysta vaiko Torontosta, niin tämäntakia käsiteltäköön etupäässä kysymystä Vapauden kotipaikasta.

Minkätakia Vapaus sijotettiin Sudburyyn?

Kun kysymystä Vapauden kotipaikasta ennakkoluulottomasti harkitsee, niin siitä tehdessä sukeutuu esille kysymys, minkätakia Vapauden liike sijotettiin Sudburyyn toistakymmentä vuotta sitten? Sitä ei sijotettu sinne sentakia, että järjestön elimet olisivat pitäneet Sudburya parhaana tai sopivimpana lehden kotipaikkana; semmoisena pidettiin yleisesti Port Arthuria. Sudburyyn sijottamisen syynä oli silloin vallinnut poliittinen sorto. Hallitusneuvosto (Order in Council), mikä silloin itsevaltiaana määräili kaikkia poliittisiakin oloja ja asioita, antoi näet kaikille kustannusliikkeille Ontariossa määräyksen, millä nämä ehdottomasti kiellettiin painamasta kaikkea suomalaista sosialistista kirjallisuutta ja sanomalehtiä. Port Arthurissa ja Port Williamissa sijaitsevain kustannusliikkeiden omistajat ottivat hallitusneuvoston määräyksen siksi vakavalta kannalta, että eivät ryhtyneet edes neuvotteluihin lehden julkaisemista hommaavain henkilöiden kanssa. Muuan sudburylainen kustannusliikkeen omistaja sitävastoin ryhtyi heidän kanssaan neuvotteluihin. Neuvottelut johtivat siihen, että erikoinen lähetystö lähetettiin Ottawaan, anomaan hallitusneuvostolta lupaa lehden julkaisemiseen Sudburyssa. Lupa saatiin. Näin ollen oli lehti siis sijotettava sinne, missä se saatiin julkaistuksi, välittämättä se seudun suomalaisen väestön vähä- tai suurilukuisuudesta, paremmin kuin muistakaan lehden edistymismahdollisuuksista.

Vapauden liikkeen edistymisen perusteiksi

Että Vapauden liike on Sudburyssa kuitenkin edistynyt verrattain hyvin, niin sitä ei suinkaan yksinomaan eikä edes suurimmaksi osaksi ole aiheuttanut lehden kotipaikka. Sen ovat aiheuttaneet monet muut tekijät. Näistä mainittakoon ensimmäisenä Työkansan kohtalosta saadut raskaat kokemukset. Ne ovat olleet järjestön jokaisen edustajakokouksen mittapuuna, kun on ollut kysymyksessä lehden laajennus ja muut liikettä koskevat suuremmat asiat; ja pidettäköön Työkansasta saatuja kokemuksia ohjeina nykyisiäkin laajennuksia tehtäessä. Toisena tekijänä mainittakoon usean vuoden kestänyt taloudellinen nousukausi. Canadassa pitemmän aikaa olleet toverit ehkä hyvinkin muistavat, että Vapauden ensimmäisinä ilmestymisvuosina ei sallittu yhdenkään terveraajaisen, täys'ikäisen miehenkilön olla joutilaana useampaa kuin kolme päivää yhteen mittaan; ja nekin erikoisella luvalla. Työttömyyttä eikä ruhattomuutta silloin ollut olemassa. Tätä nousukautta kesti aina 1920 loppupuolelle saakka. Silloin alkoi pulakausi, mikä kesti toista vuotta, mutta mikä Canadassa ei aiheuttanut läheskään niin suurta kurjuutta kuin esim. Euroopan maissa. Kolmantena tekijänä voidaan mainita se kannatus, minkä Canadan suomalainen työväestö on mielihyvällä antanut tervettä luokkataistelukantaa ajavalle lehdelle ja sen yhteydessä oleville liikehaaroille. Ja neljäntenä tekijänä sitä, että liikkeen johto on pystynyt täyttämään tehtävänsä yleensä tyydyttävästi. Nämä katsoo Toronton osasto niiksi perustekijöiksi, jotka ovat tehneet mahdolliseksi Vapauden liikkeen laajentamisen ja lehden ilmestymisen kolme kertaa viikossa, sekä edistymisen Sudburyssa aivan yhtä hyvin kuin muuallakin.

Tonttien hinnat

Kun sitten käännymme harkitsemaan oman talon hankkimisesta aiheutuvia kustannuksia, niin käsittää osastomme, että näissä asioissa oleellinen eroavaisuus Port Arthurin, Sudburyn ja Toronton välillä löytyy, jos löytyy, yksinomaan tontin hinnassa. Asianmukaisen talon rakennuskustannukset lienevät näet kutakuinkin yhtä suuret niin Port Arthurissa, Sudburyssa kuin Torontossakin. Torontossa esim. tiilet ja muut rakennusaineet ovat ehkä vähä huokeammat kuin Sudburyssa. Työpalkat sensijaan saattavat olla hieman kalliimmat; sekatyöläisille maksetaan Torontossa nykyään 0.40—0.45, kirvesmiehille 0.55—1.00 ja muurareille 0.85—1.25 dollaria tunnilta. Mutta kallis tuntipalkka ei ole aina kaikkein kallein tehdyn työn paljouteen nähden, mikä tässä suhteessa on otettava huomioon. Viittaamme Fordin maksamiin "korkeihin" palkkoihin ja halpoihin tuotantokustannuksiin. Pikkukaupungin kirvesmies paremmin kuin muurarikaan ei tahdo nykyisin menestyä omassa ammatissaan suurkaupungeissa siksi, kun näissä on työn nopeus kehitetty äärimäisyyteen. Rakennuskustannuksia käsittelevä tp. komitean asiakirja ainoastaan kahdella sanalla mainitsee tonttien hintoja. Port Arthurin nykyisiä kiinteimistöhintoja emme tunne; eikä niitä ole mainittu Port Arthurin ja Fort Williamin osastojen yhteisessä selostuksessa muuta kuin se, että Port Arthurissa olisi entinen Työkansan talo saatavissa 8,000 dollarilla. Sudburyssa on kai tyydyttävä tontti saatu ostaa 3,000 dollarilla. Torontossa on maksettava enemmän sopivalla paikalla sijaitsevasta paikalla sijaitsevasta tontista. Elisabeth- ja Waltham-katujen kulmauksessa sijaitseva, 68½ jalkaa leveä ja 75 jalkaa pitkä tontti myydään ehtomaksulla ostettaessa 6,000 dollarilla. Vastapäätä tätä tonttia, Elisabeth-kadun länsipuolella olevalla korttelilla sijaitsee Hester How-nimisen kansakoulun rakennus, minkä ympärillä on verrattain kaunis urheilukenttä. Tämä tontti on ihan kaupungin sydämessä ja suomalaisasutuksen keskuksessa, vain seitsemän korttelin päässä kaupungintalolta. Sitten tontti n:o 593 King-kadulla lännessä, lähellä Portland-kadun kulmaa, kaupungin sydäntä ja suomalaisasutusta, on myytävänä 5,500 dollarin hinnasta. Käteisellä ostaen saisi kumman tahansa yllämainituista tonteista luonnollisesti paljoa halvemmalla. Jos mennään vähä edemmäksi, noin kahden mailin päähän kaupungintalolta, niin on tontteja saatavana 1,500—2,000 dollarin hinnasta.

Täten siis huomataan, että Torontossa on hyvällä paikalla sijaitsevasta tontista maksettava noin 2,500—3,000 dollaria enemmän kuin mitä Sudburyssa on Vapauden tontista maksettu. Kolmetuhatta dollaria on kieltämättä suuri summa, mutta ei niin suuri, että se semmoisenaan määräisi Vapauden, kuusi kertaa viikossa ilmestyvän lehden kotipaikan. Sitäpaitsi jos siinä väitteessä on perää, että Vapaudelle Sudburysta ostettu tontti saatiin ostaa poikkeuksellisen halvalla hinnalla, minkä väitteen pätevyyttä ei ole syytä epäillä, niin todennäköisesti tuosta tontista myytäessä saadaan 4,500—5,000 dollaria. Täten siis Torontosta voidaan tontti ostaa hyvältä paikalta miltei sillä rahalla, mikä saadaan kun Vapauden omistama, Sudburyssa sijaitseva tontti myydään.

Puhuessamme tontin hinnasta, katsomme asianmukaiseksi sivumennen koskettaa tov. J. V. Kannaston kirjoitukseen, "Liikkeenhoitajan mielipiteitä j.n.e.," jossa hän muunmuassa arvelee, että Toronton "keskikaupungilla lienevät halvimmat tontit $20,000 ylöspäin." Jos liikkeenhoitajan kirjotuksessa esiintyvät muut puolet perustuvat yhtä heikkoon asiantuntemukseen kuin arvionsa Toronton kiinteimistöhinnoista, niin katsoo osastomme, että tov. J. V. Kannasto on kirjotuksellaan joko määrätietoisesti tai paremman tiedon puutteessa tehnyt karhunpalveluksen Canadan suomalaisen työväestön yhteiselle asialle.

Painotyöläisten olisi kuuluttava ammattiyhdistykseen

Painotyöläisten palkkasuhteista mainittiin tp. komitean asiakirjassa, että palkat Sudburyssa ovat alapuolalla kirjaltajain ammattiyhdistyksen määräämää rajaa. Tähän seikkaan tahtoo osastomme vain lyhyesti huomauttaa, että muutettakoonpa Vapaus Port Arthuriin tai Torontoon, tai pidettäköön edelleen Sudburyssa, niin joka tapauksessa olisi painossa työskenteleväin työläisten kuulutettava ammattialansa järjestöön ja heille maksettava palkka sillä ammattialalla voimassa olevan palkkataksan perusteella. Osastomme uskoo, että järjestön jäsenistön suuri enemmistö on painotyöläisten palkkakysymykseen nähden meidän kanssamme samalla kannalla. Painotyöläisten palkkasuhteita ei siis saisi ottaa edes sivutekijäksi Vapauden tulevaa kotipaikkaa määriteltäessä.

Ilmotuksien saannin rajaa ei vielä tiedetä

Ilmotuksien selittävät asiantuntijat olevan myös suomenkielisen päivälehden elinehdon Canadassa. Niiden saannin mahdollisuus on osastommekin mielipiteen mukaan otettava huomioon lehden laajennusta ja kotipaikkaa suunniteltaessa. Tähän mennessä on lehdessä kuitenkin julkaistu ilmotuksia niin runsaasti, että niiden runsaampi julkaiseminen olisi tykkänään vallannut tilan lehden varsinaiselta, työläisille välttämättömältä tekstiltä. Tämäntakia on ilmotuksia erikoisesti pyydystelty vain keski- ja pohjois-Ontariossa, missä vakituiset, kiertävät asiamiehet ovat itsekin tienanneet jonkun sentin itsekustakin hankkimastaan ilmotuksesta. Ilmotuksien saannin mahdollisuuksien rajaa ei siis vielä tiedetä. Mutta todennäköisesti tullaan niitä saamaan riittävä määrä suomenkieliseen päivälehteen, olkoonpa sen kotipaikka sitten Port Arthur, Sudbury tai Toronto. Ilmotuksien saannin näet suurelta osalta määrää se seikka, mitä lehtiä leviää eniten itsekunkin paikkakunnan väestön keskuuteen. Vapauden levikki taasen, päivälehdeksi laajentumisen jälkeen, tulee epäilemättä kohoamaan, sijotettakoonpa se sitten mihin hyvään ehdotetuista paikoista. Ilmotuksien saanti ei näin ollen ole ratkaisevana tekijänä lehden kotipaikkaa määriteltäessä.

Missä sivutöitä on saatavissa?

Ajanmukaisen painokoneen hankkimisen jälkeen saatetaan sivutöiden tekemiselle asettaa monin kerroin suurempi huomio kuin mitä sille on tähän saakka saatettu tehdä. Mahdollisuudet näitten saantiin on siis ehdottomasti otettava huomioon lehden kotipaikkaa määriteltäessä. Entä missä näitä sivutöitä on parhaiten saatavissa? Niitä lie kaikkein vähimmän saatavissa Sudburyssa, minkä väkiluku roikkuu tuossa 10,000 nurkilla ja niistäkin on vain murto-osa suomalaisia ja muita ulkomaalaisia. Port Arthurissa on luonnollisesti suhde jo paljoa parempi ja Torontossa monin verroin parempi. Metsätyöläinen, minkä painamisesta Vapauden liikkeelle nykyisin koituu säännöllisiä sivutuloja, saatetaan yhtä hyvin painaa Port Arthurissa tai Torontossa. Metsätyöläisen ohella saisi Vapauden liike Torontoon sijotettuna painettavakseen Workerin, kommunistisen puolueen pää-äänenkannattajan, minkä painamisesta viime vuonna maksettiin porvarilliselle kustannusyhtiölle 5,764 dollaria; Young Workerin, mistä viime vuonna maksettiin 804 dollaria; Young Comraden, minkä vuotuiset painokustannukset nousevat 444 dollariin; ja Canadian Labour Monthlyn, minkä painattaminen maksaa 2,00? dollaria vuodessa. Näitä 9,012 dollariin nousevia, säännöllisiä sivutuloja ei ole saatavissa Port Arthurista eikä Sudburysta. Mitä muihin sivutöihin tulee, niin niistä lienee joulukorttien laittaminen kaikkein edullisinta. Mutta joulukorteilla tulee olemaan yhtä hyvä menekki, sijaitkoonpa lehti missä hyvään ehdotetuista paikoista. Kun sivutöistä puhuttaessa vielä mainitaan, että kommunistinen puolue kustantaa vuosittain kymmeniätuhansia lentolehtisiä, joiden painamisesta Vapauden liike saattaisi Torontossa sijaiten hyötyä, niin huomataan, että kannattavain sivutöiden saanti on Torontossa monin verroin parempi kuin missään muualla.

Piletti- ja "rihkama"-liikettä ei tarvitse muuttaa

Sitten kirjakaupasta, piletti- ja "rihkama"-liikkeestä sekä rahanvälityksestä sananen. Näitten liikehaarain väitetään Sudburyssa menestyneen erikoisen hyvin. Edelleen selitetään, että jos lehti siirretään pois Sudburysta, niin tulisivat nämä liikehaarat siitä raskaasti kärsimään. Toronton osasto pitää moista selitystä harhaanjohtavana. Kirjakauppa, piletti- ja "rihkama"-liike sekä rahanvälitys eivät näet ole läheisesti sidotut Vapauden toimitukseen tai pääkonttoriin, etteikö niitä ja muita mahdollisia liikealoja varten voitaisi Sudburyyn avata haaraliike siinä tapauksessa, että pääliike siirretään joko Port Arthuriin tai Torontoon. Sudburyssa sijaitsevan haaraliikkeen kautta voisivat Sudburyn ja sen ympäristön työläiset ostaa kirjansa, pilettinsä, rihkamansa ja toimittaa rahavälityksensä aivan yhtä hyvin kuin he ovat sen tähänkin mennessä saattaneet tehdä pääliikkeen kautta. On siis harhaanjohtavaa vastustaa lehden siirtämistä sille mahdollisimman edulliseen paikkaan siksi, että muka yllämainitut liikehaarat tulisivat siitä kärsimään. Sen tai tämän seudun huonommuus tai paremmuus kirjain myynnin, piletti- ja "rihkama"-liikkeen sekä rahanvälityksen alalla ei siis saata olla edes sivutekijänä lehden kotipaikkaa määriteltäessä.

Hyvät uutislähteet otettava huomioon

Entä onko päivälehden kotipaikkaa määriteltäessä otettava huomioon mahdollisimman hyvät uutislähteet? Kyllä! Ehdottomasti! Vain kevytmieliset henkilöt saattavat ivata ja väheksyä päivälehden uutispuolen tuoreutta ja tärkeyttä. Toronton osasto huomaakin juuri tässä puolessa monia erittäin tärkeitä seikkoja. Kun työväenlehti pystyy tyydyttämään työläisten uutisnälkää mahdollisimman hyvin, niin valtaa se lukijoikseen — ja siten myös vähitellen työväen luokkataisteluliikkeen aktiivisiksi tekijöiksi — semmoisiakin työläisiä, jotka eivät vielä ole innostuneita vakavain, periaatteellisten kirjotusten lukemiseen. Uusien lukijoitten saanti lehdelle, uusien rekryyttien värvääminen työväenliikkeen taisteluriveihin, on todella erittäin tärkeä, huomioon otettava seikka lehden kotipaikasta ja laajennuksesta puhuttaessa. Uusien lukijoitten saannissa ovat melkoisina tekijöinä sekä uutisten paljous että niiden tuoreus ja laatu. Kun Vapaus laajennettiin viisi kertaa viikossa ilmestyväksi ja kun sen uutispalstain määrä siten lisääntyi kahdella kolmasosalla entisestä, niin on sen tilaajamäärä kohonnut, etupäässä tämän seikan takia, noin 33 prosentilla, vaikka uutiset ovat, lehden sijaitessa syrjäisessä ja pienessä kaupungissa, välttämättömyyden pakosta olleet verrattain vanhoja. Kun lehti nyt laajennetaan päivälehdeksi, niin sen uutispalstain määrä tulee siten lisääntymään yhdellä viidesosalla nykyisestä määrästä; ja jos lehti sijotetaan sille tässä suhteessa mahdollisimman edulliseen paikkaan, esim. Torontoon, niin tulee tilaajamäärä pelkästään näitten seikkain takia runsaasti kohoamaan — yksistään Torontossa noin sadalla prosentilla nykyisestä määrästä.

Sähkösanomayhteys Canadan uutistoimiston kanssa mahdotonta

Tp. komitean asiakirjassa melko havaintoperäisesti osotettiin, ettei uutisten saantiin nähden Port Arthur tai Sudbury voi mitenkään vetää vertoja Torontolle. Jos lehti sijotetaan Torontoon, niin saisivat itsessään Sudburyn kauppalassa asuvat tilaajat lehden yleiset uutiset luettavakseen noin puolta vuorokautta aikaisemmin kuin mitä he voivat niitä saada lehden Sudburyssa sijaiten; kaikkialla muualla keski- ja länsi-Ontariossa päivää tuoreempina; pohjois-Ontariossa niinikään päivää tuoreempina; etelä-Ontariossa ja itä-Canadassa kokonaista kahta päivää tuoreempina. Nämä tp. komitean esittämät laskelmat näyttävät perustuvan niin pätevään asiaintuntemukseen, ettei niitä vastaan ole kyetty esittämään kutinsa pitäviä vastaväitteitä. Jos Vapaudelle olisi mahdollista, rahallisesti ja muuten, järjestää itselleen sähkösanomayhteyden Canadan uutistoimiston (Canadian Pressin) kanssa, ostaa tältä riittävän määrän uutisia, niin siinä tapauksessa saattaisi lehti myös pikku kauppalassa sijaiten saada uutisensa varsin tuoreina — Vapauden yleisistä uutisesta on näet noin kolme neljäsosaa porvarillisten uutistoimistojen välittämiä ja vain yksi neljäsosa Federated Pressin, New Yorkissa ilmestyvän Daily Workerin ja muitten ulkomaalaisten sekä canadalaisten työväenlehtien kautta saatuja. Mutta kun sähkösanomayhteys Canadan uutistoimiston kautta lie Vapaudelle mahdotonta sekä rahallisista että uutisten julkaisemissääntöjä koskevista syistä, niin on Vapauden hankittava uutisensa muista lähteistä.

Suurkaupunkien päivälehdet uutislähteinä

Tämmöisiä muita uutislähteitä ovat suurkaupunkien, Toronton ja Montrealin, suuret aamu- ja iltalehdet. Ne ovat suorassa sähkösanomayhteydessä kaikkien kapitalististen maitten uutistoimistojen kanssa. Uutistoimistojen ohella hankkivat suurkaupunkien johtavat lehdet itselleen erikoistietoja omien kirjeenvaihtajainsa avulla, joita esim. Toronton lehdillä on kaikissa Canadan tärkeimmissä keskuksissa ja jotka sähkösanomilla tiedottavat lehdilleen tekemistään havainnoista. Suurkaupunkien monista päivälehdistä löytää tuoreimpana kaiken sen uutismäärän, mitä porvarilliset uutistoimistot yleensä välittävät. Tämä seikka on ilman muuta selviö jokaiselle, ken haluaa asioita ennakkoluulottomasti käsitellä. Kirjotuksessaan, "Liikkeenhoitajan mielipiteitä j.n.e.", tov. J. V. Kannasto kuitenkin uskottelee, että Vapauden Sudburyssa sijaiten **"Ottawan lehdissä ovat uutiset kymmenen, jopa kaksitoistakin tuntia edellä Toronton lehtien uutisista."** Tuommoisen väitteen saattaa tehdä vain henkilö, joka on äärimäisen kiihkon sokaisema. Mutta henkilö, joka omaa hitusenkaan asiantuntemusta, ei usko moiseen väitteeseen. Ottawasta Sudburyyn on näet rautateitse matkaa 327.7 mailia, minkä C.P.R:n matkustajajuna n:o yksi kulkee 10 tunnissa 25 minuutissa; ja n:o seitsemäntoista 12 tunnissa 5 minuutissa. Sitävastoin on Torontosta Sudburyyn matkaa vain 259 mailia. Sen kulkee C.P.R:n matkustajajuna n:o kolme 8 tunnissa 10 minuutissa; n:o kaksikymmentäviisi 9 tunnissa 45 minuutissa; ja n:o kaksikymmentäseitsemän tasan 9 tunnissa. Juttu Ottawan lehtien etuisuudesta uutislähteinä Vapauden Sudburyssa sijaiten ei siis kestä analyysia. Se on vain liikkeenhoitajan vilkkaan mielikuvituksen tuotetta.

Toronto edullisin kotipaikka

Muina uutislähteinä on mainittu vielä sekä ilmapostiliikenne että radio. Niistä kummastakaan ei kannattane puhua vakavassa äänilajissa. Ilmailuliikennettä näet kehitetään Canadassa samaten kuin muissakin kapitalistisissa maissa etupäässä sotilaallisia tarkotuksia silmällä pitäen. Ylipostimestari kylläkin saattaa silmäin lummeeksi jutustaa ilmailuliikenteen käyttämisestä postinkuletukseen. Mutta todennäköisesti tulee kulumaan vielä varsin pitkä aika, ennenkuin työväenlehdet voivat sen välityksellä hankkia itselleen uutisia. Radiouutisia taasen, joilla liikkeenhoitaja sanoo kokeillun, on kai saatu niin vähä, jos on lainkaan saatu, etteivät toimittajat ole nähneet hyväksi edes mainita niiden saantiperää niitä julkaistessaan. Jos siis päivälehteemme aiotaan saada mahdollisimman tuoreet uutiset, niin niitä ei saada ilmailuliikenteen paremmin kuin radionkaan avulla. Jos pohjois-, keski- ja länsi-Ontarion tilaajat tahtovat saada uutisena päivää tuoreempina sekä etelä-Ontariossa ja itä-Canadassa kahta päivää tuoreempina, on lehti edullisinta sijottaa Torontoon.

Artikkeliosasto

Lehden muusta sisällöstä puhuttaessa katsoo osastomme velvollisuudekseen kosketella artikkeliosastoa. Sen pätevyys, sijaitkoonpa lehti missä hyvään, riippuu luonnollisesti ensi kädessä siitä, että tätä osastoa hoitava toimittaja omaa riittävästi tuntemusta sekä canadalaisesta että yleismaailmallisesta työväenliikkeestä. Yleismaailmallisesta työväenliikkeestä on kuitenkin päteviä artikkeleita saatavissa valmiiksi laitettuina erinäisistä ulkomaalaisista lehdistä. Mutta canadalaisista asioista on valmiita artikkeleita saatavissa vain hyvin niukasti. Näitä joutuu toimittaja itsenäisesti veistelemään. Tätä lehdessään ei hänelle riitä pelkkä leniniläis-marxilaisten teoriain tuntemien. Näitten lisäksi tarvitsee hän aineistoa, asiatietoja jos miltä alalta, jos mielii tehdä pätevää työtä. Tämmöistä aineistoa saa monista lähteistä, mutta parhaiten suurista ajanmukaisista kirjastoista. Port Arthurissa paremmin kuin Sudburyssakaan niitä ei ole. Torontossa sitävastoin sijaitsevat Canadan parhaat kirjastot, joissa kirjojen ohella talletetaan kaikki mahdolliset aikakauskirjat monilta vuosilta ja joista ne saa käytettäväkseen milloin hyvään. Canadalaisten artikkelien kirjottamismahdollisuuksiin nähden on Toronto siis edellä Sudburysta ja Port Arthurista melkoisen matkan. Osastomme tahtoo erikoisesti

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Uusi kirja ilmestynyt!

«Amerikan Unionistisen Edustajiston VENÄJÄN MATKA»

Hinta 40 senttiä

"Minkälaiset ovat palkkausolot Venäjällä? Onko lakkoja? Mitenkä Venäjän teollisuuspohjalla toimivat uniot toimivat? Minkälaiset ovat asunto-olot? Onko maanviljelys ja teollisuus edistynyt? Minkälaisissa oloissa Venäjän farmarit elävät? Minkälaista on työläisten jokapäiväinen elämä ja miten toimii työväensuojelus? Onko kansalaisvapauksia ja kenellä? Onko kommunistipuolue sama kuin hallitus? Minkälaiset ovat suhteet muiden maiden kanssa? Onko Venäjällä työväenhallitus?"

"Lukemattomiin tämänluontoisiin kysymyksiin vastaa **Amerikan järjestyneen työväestön ensimäinen edustajisto, joka viime syyskesänä kävi Venäjällä tutkimusmatkalla.**"

Rientäkää tilaamaan!

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Tilauskaavake

Lähettäkää ________ kappaletta VENÄJÄN MATKA, hinta 40 senttiä kappale. Maksuksi seuraa $________

NIMI ________

OSOTE ________

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.60

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60 c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 25c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
239 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

J. OKSANEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

A. T. HILL,
Toronto, Ont. — Tavattavissa iltasin 957 Broadview Ave., ja päivisin Room 304, 95 King St. E.

korostaa sitä seikkaa, että Vapauden artikkeliosaston tärkeimpänä tehtävänä on Canadan poliittisten ja taloudellisten olojen selvittäminen proletaarisessa hengessä ja suomea puhuvan työväestön herättäminen ja saattaminen tietoiseksi ja toimivaksi osaksi Canadan yleisestä työväenliikkeestä.

Muuttokustannukset

Osastomme ei aikonut lainkaan puuttua asian tähän puoleen, mutta kun huomasimme miten heikkoon asiantuntemukseen tov. J. V. Kannaston kirjotuksen, "Liikkeenhoitajan mielipiteitä j.n.e.", väitteet yleensä perustuvat, niin päätimme ottaa tästäkin asiasta selvyyttä. J. V. Kannasto arvelee, että "Vapauden muuttokustannukset niin Torontoon kuin Port Arthuriinkin tulevat maksamaan noin parisen tuhatta dollaria ...." Perustuuko tämä otaksuma tosiseikkoihin? Katsotaanpa.

Vapauden paineen koneisto, konttoritarpeet, kirjavarasto, konttorikalusto y.m. välineet voitanee yhdellä kertaa sijottaa kahteen rahtivaunuun. Näiden kahden vaunun rahti Sudburysta Torontoon perii C.P.R korvausta 213.80 dollaria. Jos sitten lasketaan palkkauksen, maalle kuletukseen y.m. 286.20 dollaria, niin huomataan muuttokustannusten nousevan vasta 500 dollariin. Kun vielä lisäämme 200 dollaria kulutukseen y.m. Toronton kaupungissa, niin saamme yleissummaksi 700 dollaria. Tov. J. V. Kannasto on siis pelkästään muuttokustannukset Sudburysta Torontoon laskenut 1,300 dollaria liian korkeiksi.

Toronton osasto valittaa sitä seikkaa, että tov. J. V. Kannasto, joka on järjestön lehtiliikkeen palveluksessa ollut lähes kymmenen vuotta, on usein maininnut kirjotuksensa monet kohdat saattanut rakentaa varsin heikolle asiantuntemukselle. Tavallisista liikeasioista puhuen voi tosiasioista poikkeaminen olla edullista, jopa välttämätöntäkin. Mutta kun puhutaan Canadan suomalaisen työväestön yhteisistä asioista, niin silloin on puhuttava asiat suoriksi.

Yhteenveto

Harkittuamme kysymystä Vapauden tulevasta kotipaikasta monilta eri puolilta, olemme tulleet huomaamaan: että järjestön tp. komitea on vain noudattanut edustajakokouksen päätöstä alistaessaan kysymyksen jäsenistön ratkaistavaksi; että Vapauden perustamisaikana vallinnut valtiollinen sorto oli ollut määräävänä tekijänä lehden kotipaikan nähden; että järjestön lehtiliikkeen edistymisen perustekijöinä ovat olleet: Työkansasta saadut kokemukset, taloudellinen nousukausi, Canadan suomenkielisen työväestön lehdelle antama kannatus ja pätevä liikkeen johto; että Vapauden liikkeen itsenäinen kehitys ei riipu sen kotipaikasta; että vaikka Torontossa on maksettava 2,500—3,000 enemmän kuin Sudburyssa, vaan kun Toronton talo voidaan myydä 5,000 dollarin hinnasta, supistuu eroavaisuus 1,000 dollariin; että painotyöläisten palkkauksista ei saa ottaa edes sivuvaikutuksia lehden kotipaikasta päätettäessä; että ilmotuksien saannin rajaa ei vielä tiedetä; että sivutöitä on Torontossa saatavana monin verroin runsaammin kuin Port Arthurissa tai Sudburyssa; että kirjakauppa, piletti- ja "rihkama"-liike ei tule kärsimään, niin hyvään lehti sijotetaankin; että lukijat pohjois-, keski- ja länsi-Ontariossa tulevat saamaan lehden päivää tuoreempana, jos lehti sijotetaan Torontoon; että artikkeliosaston toiminta edistyisi; että muuttokustannukset Sudburysta Torontoon nousevat korkeintaan 700 dollariin.

Esitettyään nämä tosiseikat, tuntee osastomme täyttäneensä velvollisuutensa järjestömme toisia osastoja ja niiden jäseniä kohtaan. Nyt on kunkin jäsenen punnittava kysymystä kiihkoilematta, lukea kaikki asiaa koskevia kirjoituksia ja tehköön niiden perusteella ratkaisunsa Canadan suomalaisen työväenliikkeen etua silmällä pitäen. Määrätköön tässä ratkaisussa jokainen vointinsa mukaan tukemaan Vapauden kehitystä.

Luettu ja hyväksytty Canadan suomalaisen järjestön Toronton osaston kokouksessa helmikuun 10 p:nä 1928.

E. Pirttinen, puheenjohtaja. Lauri Nurmiaho, sihteeri.

Radio ja sanomalehti-uutiset

Voisiko radio palvella työväenliikettä? Ja jos se voisi, niin millä tavalla? Näitä kysymyksiä ei ole meidän joukossamme usein kysyttykään, saati sitten vastattu.

Minun mielestäni se voisi ja pienellä vaivalla ja uhrautumisella. Tässä Vapauden muuttokysymyksessä on tuotu esiin uutisten tuoreus, että Vapauden siellä ja siellä ollessa tulisivat uutiset olemaan tuoreimpia. Tämän väitteen laita on kyllä niin ja näin, sillä siihen aikaan ei ole pitkä, jolloin radiolla uutiset vastaan otetaan ja silloin on saman tekevä uutisten puolesta oli lehti sitten vaikka pohjoisnavalla, jos se vaan silloin olisi tilaajapiirinsä keskellä.

Niin, tämä radiokysymys. Eikö sitä voisi sijoittaa mihinkään hyödylliseen työhön meidän lehdistössä? Ja sitten kun on ensin päätetty mihin lehti lopullisesti kotiutuu, laitetaan lehden eri uutistoimistoihin (esim. aluksi pariin isompaan keskukseen) radiolaitteet lähettämään ja vastaanottamaan?

Tämä tosin ehkä kuulostaa liian utopistiselta tai sanoisinko paremmin ajattelemattomalta, ottaen huomioon meikäläiset kustannusmahdollisuudet. Mutta minä haluaisin selostaa eri seikkoja ja tuoda esiin joitain laskelmia, joita olen tässä kokeillessani tehnyt.

Minulla on niin kutsuttu "Lowwave" tai "lyhyen-aallon" vastaanottaja. Tämä on nimeltään niin sanottuna "kahden-tube'n" kone. Tällä koneella saa kuulla langattomia sähkösanomia jokaa tunnilla vuorokaudesta. Sen osat ovat tulleet maksamaan noin $25.00 kaikkiaan. Se on tosin patterilla toimiva, mutta sen voisi vähän enemmällä kustannuksella saada käymään suoraan sähkövalolaitoksista. Tällä laillä se tulisi maksamaan 30—40 dollaria enemmän, mutta kuitenkin tulisi se halvemmaksi, sillä se tulisi vuoittain maksamaan vain muutaman dollarin kun sen kerran saa käyttökuntoon, ja sitäpaitsi patterit ovat kalliita ja kestävät vain lyhyen ajan jos pitää useampia tunteja päivässä käyttää konetta. (Huomasin juuri tov. J. V. Kannaston selostuksesta että radiolla on kokeiltu Vapauden liikkeessä.)

Tässä myös täytyy ottaa huomioon, että olen vain kokeillut konetta ja että jos joku "pojannulikka" voi saada tällaisesta koneesta niin mitä enemmälle kokeilemisella saisikaan aikaan! Tällä samalla koneella olen m.m. kuullut puhetta ja soittoa Lontoosta, Englannista (tosin erinomaisen hyvällä ilmalla).

Nyt kuitenkin tulee kysymys niistä lähetyslaitoksista. Nämähän ainakin tulisivat maksamaan suurenmoisesti? — voisi joku kysyä.

Minä en voi seikkaperäisesti tätä kysymystä vastata, sillä en ole tämänlaisen koneen kanssa kokeilut, mutta minulla on teko-ohjeet siihen yhdeltä niistä monista komppanioista, joilta niitä saa. Tämän mukaan ei tulisi "kahden-tube'n" lähettäjä maksamaan sen enempää kuin vastaanottajakaan. Mutta voisiko tälläinen kone lähettää minkäänlaista matkaa? Näiden paperien mukaan, joita olen saanut, sanotaan sillä lähetetyn 3000 mailin matkoja. Tämä sama kone on myös ollut käytännössä yhdellä tutkijakunnalla, joka on hiljan käynyt Pohjoisnaparetkellä, ja sellaiset retkeilijät eivät ota raahattavaksensa muita kuin parhaita koneita.

Jos nyt näin on asian laita (josta minulla ei ole epäilystä), niin eikö näin pienellä kustannuksella voitaisi koettaa asettaa aluksi vain pariin paikkaan tällaiset koneet. Tai vaikka vaan lähetyskone yhteen paikkaan ja vastaanottaja toiseen ja jos tulokset ovat tyydyttäviä, niin sitten voisi laajentaa koneistoa.

Hallituksen lupakirjan hankinnassa tällaisessa tapauksessa voi syntyä pikku vaikeuksia, mutta on luultavaa että lupakirjat näin pienille koneille eivät ole kovin korkeahintaiset. (Niistä muuten saa kirjoittamalla selvän).

Vielä yksi seikka. Vaikka tällä vastaanottajalla voikin ottaa vastaan puhetta, niin tällaisella lähettäjällä ei voi lähettää muuta kuin sähkösanoma-merkkikieltä. Siis täytyisi saada "koneenhoitaja" (operator), joka on selvillä tästä kielestä. "Tässä siis on vaikeus?" Ei kovin suuri. Merkkikielen täydellinen oppiminen kestää vain lyhyen ajan (hitaimmaltakin henkilöltä 2—3 kuun opetteluajan, ottaen huomioon muutkin tehtävät). Täytyisi saada jos mahdollista joku liikkeessä olevista henkilöistä innostumaan jo oppimaan tämän merkkikielen ja olisi helppo kahden oppivan lähettää ja vastaanottaa, sillä jos yksi ei voi nopeasti ottaa vastaan niin ei voi toinen nopeaan lähettääkään.

Toivon, nyt kun olen tämän kykyjeni mukaan selostanut, että joku asiaa paremmin tunteva ottaisi kiinni ja selostaisi (jos niitä on) syitä minkätähden tällä laillä järjestetty radiosanomayhteys ei onnistuisi. Jos taas joku katsoisi sen edulliseksi, niin antakoon kuulua selvemmät ja seikkaperäisemmät selostukset kuin mitä minä vähällä kokeilullani olen voinut tehdä.

— Terho Tuori.

Eri paikkakunnilta

Intola, Ont.

OSUUSKAUPAN VUOSIKOKOUS

Osuuskaupan vuosikokous pidettiin 29 p. tammik. Luettiin tilikertomus, joka osoitti hieman voittoa kuluneelta tilikaudelta. Myöskin luettiin liikkeenhoitajan laatima vuosikertomus. Yleensä oltiin tyytyväisiä liikkeeseen nähden. Liikkeenhoitajaa hieman rökitettiin, kun ei ollut karhunut tilisaatavia enemmän sisään. Tilisaatavat olivat lyhenneet vuoden kuluessa noin sata dollaria. Päätettiin että liikkeenhoitaja saa tästälähin annetun luoton maksaa omasta pussistaan. Tämä päätös meinaa, että liikettä tehdään nyt käteisellä. Voitto-osinkoja ei päätetty jakaa, koska siitä pääasiassa hyötyisi ne, jotka ovat liikkeelle suurimmasti velassa.

MURHEEN KRYYNI

on tämä osuuskauppa täällä meillä. Se saa kaikellaista arvostelua, arvokasta ja arvotonta. Mutta ei ollenkaan sitä mitä oman liikkeen pitäisi saada. Kuiskitaan toisen korvaan, että ei se ole mikään osuuskauppa, vaan se on sen ja sen yksityinen liike. Liikkeenhoitajan kai pitäisi ilman palkkaa suorittaa siinä oleva työ. Sitte jos joku tavaralaji sattuu olemaan vähäsen korkeammalla jonkun yksityiskauppiaan hintaan nähden, sitä puhutaan, kuinka osuuskauppa muka kiskoo äärettömiä hintoja. Koettamattakaan saada selville mistä tämä suuri hinnan ero johtuu. Osuuskaupalla on määrätty voitto jokaiselle yleisemmin käytetylle tavaralle ja yletöntä kiskomista ei näin ollen voi olla vaan on tuo yksityiskauppias tietysti voinut ostaa tuon ja tuon tavaralajin niin paljon halvemmalla. Hinnoissa pääasiassa pidetään silmällä yleisiä hintoja Port Arthurissa ja täällä määrätään hinta sen mukaan, jos vaan suinkin sisäänostohinnassa on varaa. Täällä onkin tavattu yleisön keskuudessa ottaa tuo yksityiskauppias yleisen puhvauksen alaiseksi. Tehtäisipä vaan sama oman osuuskaupan eteen niin hyvä tulisi.

JOS LIIKKEESSÄ ON VIKAA

Niin miksi ei tulla kokouksiin ja tehdä valitusta. Kaupan kokoukset ovat olleet avonaiset kaikille, ei ole kysytty oletko jäsen paitsi äänestettäessä. Olkaamme rehellisiä, arvostellaan avonaisesti. Jos osuuskauppa saadaan nurin aina sen alta perustusta kaivamalla salaa, niin ei ole kauan, kun joku yksityiskauppias avaa liikkeen, silloin meillä ei ainakaan ole sitäkään hyötyä että saisimme tietää kuinka paljon hän tekee voittoa. Jos nykyinen liikkeenhoitaja on kykenemätön hoitamaan liikettä, asetettakoon hän takaukseltaan korvaamaan osan niistä veloista, mitä liikkeellä on saatavia ja pannaan toinen mies tai nainen liikkeen johtoon. Ei vetäydytä liikkeestä, vaan kahta tiiviimpänä liikkeen ympärille, ettei siihen kaikkien nakertajien nokka pysty. Liikkeen puhdas omaisuus on kolmatta tuhatta dollaria. Sillä ei suinkaan kukaan velallisista viitsi olla niin halpamainen että jättäisi sen suorittamatta, silloinhan hän joutuisi yleisen halveksumisen alaiseksi. Kaikki yksimielisesti osuuskauppaan ostajaksi määrääjäksi sen asioissa.

KEVÄT ILMAT

vallitsi täällä noin viikon päivät, parina päivänä sataen vettäkin. Äärettömän hyvä keli niille, joilla on markkinoille jotain viemistä. Nyt kyllä pohjoinen jo porottelee, että eiköhän sitä saada tuntea mitä pakkanen on.

NAISILLA ON

ohjelmailtamat 18 p. t.k. Enempää en niistä tiedä, mutta hyväähän me olemme aina tottuneet niiltä saamaan. Mennään katsomaan. — Raportteri.

South Porcupine, Ont.

TYÖTILANNE

Täältä käsin en ole lehdessämme usein nähnyt kirjoituksia, joten ajattelin olevan syytä jollakin sanalla selostaa tilannetta tällä paikkakunnalla.

Työ-olot paikkakunnalla ovat työmiehen kannalta asiaa katsoen enemmän kun toivottomalta näyttäviä. Metsätyöt, joissa työskentelee huomattava osa paikkakunnan miehistä, ovat paksun lumen takia, niilläkin kämpillä joissa niitä vielä jatketaan, paremminkin hätäaputöitä muistuttavia. Useilta kämpiltä ovat työt aivan lopussa ja miehet viettävät kaupungissa sitä amerikalaista "hyvää aikaa". Kaivantoja on kyllä muutamia käynnissä tässä ympäristöllä, mutta ei niistä ole juuri sanottavaa apua vallitsevalle työttömyydelle. Tomin kaivantoonkin, joka on huomattavin tämän perukan kaivannoista, otetaan ehkä 2 tai 3 miestä viikossa, kun sitä vastoin työn kysyjien luku vaihtelee päivittäin neljästäkymmenestä viiteenkymmeneen. Ei kai ole niidenkään onnellisten, jotka ovat onnistuneet töihin pääsemään, erittäin hauska olla alituisessa "säkkäämisen" pelossa. Sillä se on tietenkin työnantajien paras piiska tällaisina aikoina, puristaessaan työläisestä mahdollisimman paljon itselleen työn yliarvoja. Heillä kun on aina jokaista poispanemaansa miestä kohden sadottain hänen tilalleen pyrkijöitä. Tämä taas on mahdollista siellä missä työväen järjestäytyminen on niin alkuasteellaan kuin mitä se on So. Porcupinessa. Täällä enimmäkseen eletään vaan ajatellen omaa parastaan. Olen ollut tilaisuudessa näkemään esim. tätä työlapun jonotusta näiden kaivantojen päällä. Se ensikertaa katsoessa muistuttaa hyvinkin paljon nälkäisen koiralauman hyökkäystä lihapalan kimppuun. Säälittä siinä rynnätään sille siunatulle luukulle ollenkaan katsomatta vaikka siinä tulisi joku heikompi mies kuoliaaksi tallattua. Tämä on luonnollisesti sieltä lasin takapuolelta katselevasta pääomaa edustavasta kaivoskapteenista erittäin hauska näky — eikö totta? Eiköhän meillä kovaosaisilla työttömilläkin olisi syytä säilyttää niin paljon oman arvon tuntoa, että malttaisimme pysyä rauhallisina töitä jonottaissamme, ei luultavasti se ainakaan asiaa pahentaisi.

VÄKIJUOMISTA

Sitten vielä sana tämän paikkakunnan väkijuomaviljelyksestä. Huolimatta siitä, vaikka Ontariossa on säännöstelty väkijuomakauppa, ei ainakaan täällä tarvitse pitkälle mennä nähdäkseen kymmenkunta humalaista. Tämä taas ilmeisesti johtuu siitä, että paikkakunnalla on suuri joukko moraalia vailla olevia keinottelijoita, "koiratorppareita", jotka pitävät oikeutenaan hyötyä toisten heikkouksista. Viinapäissään siinä tulee sitten tehtyä erinäisiä tuhmuuksia ja tunnustuksia. Siitä todistuksena tässä äskettäin sattunut tapaus eräässä poortitalossa. Siellä oli joku vanhanmaan urho ottanut muutaman ryypyn ja tullut juovuspäissään kotia, tunnustaen olevansa oikein päälahtari, sekä vasara kädessä uhkaillut tekevänsä selvän koko polseviikeistä, jotka tähän aikaan yöstä olivat rauhallisesti nukkumassa. Samoin on kai pantava väkijuomien tiliin äskeinen puukotustapaus suomalaisessa palloruumassa.

POIKATALOSTA

Tämä poikatalo sitten. Se ei ainakaan näin sivusta katsojan mielestä ole oikein järjestetty suurten joukkojen yleistä etua silmällä pitäen. Emmeköhän voisi siinä suhteessa ottaa esimerkiksemme poikataloja jotka todella ovat sitä, ja muuttaisimme tämän meidänkin talomme osuustoiminnalliselle pohjalle, joka on ainoa keino saada poikatalo tarkoitustaan vastaavaksi. — P—M.

NAISTEN OSASTO

Bruce Mines, Ont.

Meillä naisilla oli taaskin C.T.N. liiton osaston kokous, joka nyt oli 2 kerta kun kokoonnuimme keskustelemaan niistä asioista jotka jo viime kerralla alotimme. Kokous pidettiin helmik. 5 p. K. Salon farmilla.

Tärkeimpänä keskusteluaiheena oli tällä kertaa Naistenpäivän viettäminen. Valitsimme kolmihenkisen komitean ohjelman keräykseen sekä sen järjestämiseen juhlien yhteydessä. Kokoukselle raporteerattiin että nyt jo on saatu niin paljon valmista, että on harjotusten alaisena lapsilla kappale nimeltä "Lakko" sekä toinen kappale myöskin nimeltä, "Naistenpäiväjuhlat". On sitten vielä kaikkea muuta ohjelmaa, että voimme ehkä onnistua hyvinkin näiden juhlien suhteen, sillä kaikilla kun on tällä kertaa hyvä innostus toimia, niin se on sitä paljon että silloin myöskin menee kaikki toimet eteenpäin. Ja kun yhä eteenkinpäin otetaan sellainen päämäärä että jokainen yrittää parhaansa mukaan, niin varma saa olla siitä että kehityksemme kulkee eteenpäin, sillä emmehän ole muita ihmisiä kummempia, vaan kehityksen alaisia, kuten on maailma kokonaisuudessaan ja ihmissuku sen mukana.

Sitten oli vielä kokouksessa muita asioita, joista en tässä tule enempää raportteeraamaan, vaan huomautan että niin vähäpätöiseltä kuin se meidän toiminta nyt vielä ehkä monelle näyttääkin, niin olisi hyvä ja tulisi mukaan. Ehkä voisi huomata siellä, että paljon on vielä asioita joista ei yksinäisessä kodissaan ole tullut ajateltua eikä olisi voinut niiden hyväksi yksilönä mitään tehdä.

Muistakaapas nyt saapua kaikki työläisnaiset seuraavaan kokoukseen. Se pidetään M. Valtosen farmilla 4 päivä maalisk. alkaen kello yksi päivällä.

Kauppalamme herrasmiehet ovat taaskin puhuneet paljon siitä, että ensi kesänä sitä on taas paljon työmaita käynnissä täällä. Ensinnäkin pitäisi ensi kesänä alkaa täällä itsenäisesti jaitseva kivimurtimo käyntiin, ja sitten kun lumi sulaa, niin aletaan Soo'n ja Sudburyn välinen tien teko joka jäi kesken viime syksynä. On paljon mahdollista että se aletaankin, vaan voi käydä toisinkin, sillä viime kesänä sanottiin sen kestävän niin kauan kun vaan on sulan aikaa. Mutta sekin lupaus ei ollut totta, sillä miehet vähennettiin jo niin aikaseen pois, että noin pari kuukautta olisi voinut vielä tehdä töitä. Sitten tuo samainen kivimurtimo on ollut jokainen kevät puheenaiheena, että se alkaa ensi kuukaudella ja ensi viikolla j.n.e. En käsitä mitä tuossa on oikeastaan takana, kun se tuolla tavalla runnailee herrojen ajatuskammiossa. Mutta sai se ainakin viime keväänä monen höristelemään korviaan, että pitäisi ostaa sellainen lotti johon voisi laittaa jonkunlaisen rahantekolaitoksen. Tuota lottien ostoa vartenko sitä lienee sitten noin puhuttu suurista työmahdollisuuksista? Parempi kuitenkin olisi, että köyhät työläiset katsoisivat tuollaisia lörpötysjuttuja tarkemmin, eikä antaisi niillä itseään narrata. — H—r.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Kirjallisuutta

Ange Pitou, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikoja) .75
Ajan Unohtama Maa, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .85
Aapinen, lasten opettelukirja, sid. .55
Aavoilla Ulapoilla, miellyttävä romaani, kirj. Jack London, nid. 1.00
Alaskan Tyttö, romaani, kirj. Jack London, nid. .25
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid. 5.50
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid. .55
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Assmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .50
Aurinko, Kuu ja Tähdet Maailmankaikkeuden Tarina, kirj. J. A. Giberne 1.25
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid. 2.00
Avuttomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid. .50

Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid. .50
Bastiljen Valloitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikana tapahtunut .75
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, nid. 1.50

Cynthia, kirj. Courts-Mahler, nid. .40
Children of the Revolution, kirj. Anna Louise Strong, nid. .50

Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid. 1.50
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid. 1.25
Erämaa kutsuu, kirj. Jack London, sid. .75
Elollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid. .50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen 2.65
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid. 1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid. 2.50
Egerin Tähdet, historial. suurromaani Unkarista, kirj. G. Gardonyi, sid. 1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, kirj. S. Nuorteva, sid. 2.00

Flanderin Leijona, hist. romaani muinais Belkiasta, kirj. H. Conscience, .75

Halikon Hakoniskat, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid. 1.40
Hiiri, romaani, kirj. Ninna Clasen, nid. .40
Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid. .75
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rougen Ritari) .75
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos .45
Humuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid. .50
Hypatia, kirj. Charles Kingsley, nid. .75

Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassan, sid. 1.25
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid. .65
Ikuinen Rakastaja, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .90
Imperialismi, agitaattorikursseilla pidetty esitelmä, nid. .15
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid. 1.75
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, nid. 1.50
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid. .40
Jumalten ja Ihmisten Suosikit, suomalaisten tyttöjen seikkailuja New Yorkissa, kirj. Elsa Soini, nid. 1.00
Josef Balsamo, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 2 .90
Jumalan Maa Ja Nainen, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan pohjoisseuduissa, nid. .75
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid. .90
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller 1.25

Kauhea Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid. 3.75
Kaupunki-Kansakoulun Laskuoppi ja Tuloskirja, sid. 1.00
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid. 1.25
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid. .90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, krij. Jack London, sid. 1.00
Kemia, kirj. Hanna Seikku, sid. .75
Kodin Lääkärikirja, etevästi toimitettu, sid. 6.00
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid. 1.00
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid. .30
Kirja Naisille, kirj. Mrs. E. B. Duffy, nid. .60
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .60
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .50
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila 1.00
Kommunistinen Manifesti, kirj. Karl Marx, sid. 1.00
Kristinuskon Alkuperä, tutkielma, kirj. Karl Kautsky, sid. 2.10
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London 1.25
Kalle Viksari Autoilee (kuvavihko lapsille), Veli Giovanni .25
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiall. romaani No. 5, nid. .75
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 8, nid. .75
Kansan Mies, kirj. A. Dumas, romaani Ranskan vallankumouksesta, nid. .75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid. .50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimeton, nid. .40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toivisainen, nid. .75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero 1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid. 2.00
Kolme Muskettisoturia, jännitysromaani, kirj. A. Dumas, 3 osaa, nid. 1.00
Kyläraittien Kuningas, satakuntalainen kertomus, rentoa rakkautta, kirj. Kaarlo Halme, sid. 1.50
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid. 1.25
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid. 1.00
Kurkien Kerällä Afrikkaan, matkailija- ja lintukert., kirj. B. Berg, nid. 1.75
Kultainen Paula, kirj. James O. Curwood, nid. .65
Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. 1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid. .40
Kaunis Ambrosine, miellyttävä rakkausromaani, kirj. Elinor Glyn, nid. .40
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid. 2.00
Kuolleiden Laivojen Saari, salaperäinen romaani, kirj. C. Marriott, nid. .40
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid. .40

Leonora, hieno romaani, kirj. Arnold Bennett, nid. .40
Laulu Tulipunaisesta Kukasta (kuvitettu), kirj. J. Linnankoski, sid. 2.75
Laulu Tulipunaisesta Kukasta, kirj. Johannes Linnankoski, sid. 1.40
Lenin ja Leninismi, kuuluu sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid. .75
Lumikenttien Tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid. 1.25
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos .35
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launhardt, sid. .50
Luolatyttö, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .65
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. .25
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 1 .80
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid. .85
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz .35
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .25
Lynne Courtin Salaisuus, kirj. J. S. Fletcher, nid. .50

Mabelin Häämatka, D. D. Wells, nid. .40
Mitä Olen Sinulle Tehnyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .60
Minkä Jumala on Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .50
Maija-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .50
Metsän Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurize Barres, nid. .75
Marsin Prinsessa, krij. E. R. Burroughs, nid. .65
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky .75
Meren Urhoja, merimiesromaani, kirj. R. Kipling, sid. .75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid. 1.75
Mansaaren Tyttö, romaani, kirj. Hall Caine, nid. 1.00
Maapallon Kehityshistoria, Tietoaarre, kirj. Victor Madsen, nid. .50
Maailmanliike, Tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid. .50
Maailman Avaruus, Tietoaarre, kirj. tri J. Schreiner, sid. .50
Maa ja Ihminen, Tietoaarre, kirj. Alfred Kirchhoff, sid. .50
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid. 1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid. 1.25
Merikotka, kertomus Saksan kaapparilaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid. 1.25
Miekkamiehen Onni, seikkailuromaani, kirj. R. Bringer, nid. .40
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid. 1.25
Minua Sanotaan Puusepäksi, yhteisk. romaani, kirj. Upton Sinclair, sid. 1.25
Meren Urhoja, kirj. R. Kipling, sid. .75
Myladyn Poika, kirj. Alexander Dumas, 3 osaa, sid. 2.75
Maison-Rougen Ritari, kirj. Alexandre Dumas, nid. .75

Marseljeesi, romaani Ranskan vallankumouksesta, kirj. A. Dumas, nid. .85
Maan Uumenissa, kirj. Edgar Rice Burroughs (Ikuisen Päivän Maa on tähän jatkoa), nid. .75

Naisten ja Tyttöjen Urheiluopas, toim. Anni Collan (kuvitettu) .50
Nyrkkeilyn Alkeet, Arthur Koch (kuvitettu), sid. .75
Naamioimiskoulu, hyvä näyttämölille, kirj. Juurioja, nid. .75
Nainen ja Avioliitto, hyvä terveysopillinen kirja, kirj. Margaret Stephens 1.50
Neiti de Taverney, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 3, nid. .75
Napoleon III Vallankaappaus, kirj. Karl Marx, nid. [illegible]
Naisvoimistelu I, kirj. Elli Björksten, nid. [illegible]
Naisvoimistelu II, kirj. Elli Björksten, nid. [illegible]
Nuoren Opettajattaren Varaventtiili, kirj. H. Valtonen, sid. [illegible]
Nuoren Naisen Terveys, lääketieteellinen kirja, kirj. Kristine Skjerve, nid. [illegible]

Osakeyhtiö Europa vai Europan Yhdysvallat, kirj. Edo Fimmen, nid. .75

Pariisin Salaisuudet, 2 suurta osaa, kirj. Eugene Sue, sid. 3.25
Papukaija ja Kumpp., kirj. Harold MacGrath, sid. .75
Pelastusrengas, rakkausromaani, kirj. Leo Leipziger, nid. .40
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London 1.75
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels, sid. 1.00
Punainen Vaara, kertomus nykyisestä Venäjän maasta, nid. .25
Penikkatauti, kirj. Nikolia Lenin, nid. .50
Poikien Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid. .50
Pohjolan Kukka, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan suurilla saloilla, nid. .90
Pakolais Kuningas, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 10, .75
Pieni Tietosanakirja, 3 osaa, kpl., sid. 6.00
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari .30
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka .25
Pieni Komentokirja, kouluja ja lyhyitä kursseja varten, kirj. E. Kallio .25
Primitiivinen eli Perusvoimistelu (naisille), kirj. Kaarina Kari, sid. 1.00
Puhetaidon Opas, kirj. Arthur M. Lewis, sid. .50
Pakolainen, kirj. Lauri Luoto, sid. 1.50
Polttomoottorit, kirj. Väinö A. Airas, sid. 1.25
Peloponnesolais Sota, kirj. Tykydides. Suom. Emil Härdh, nid. 1.25

Rannerengas, kirj. David Potter, nid. .40
Rakkaudesta Osaton, kirj. H. Courts-Mahler, nid. .50
Rata- ja Kenttäurheilun Käsikirja, kirj. Jaakko J. Mikkola (172 kuvaa) 1.00
7,000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltins-Goldfels, sid. 1.25

Salaperäinen Asiapaperi, kirj. Christian Haugen, nid. .40
Saksan Kumoustaistelu 1848, kirj. Karl Marx, sid. .75
Silkkilaiva, romaani, kirj. Elenius, nid. .75
Sosialistisen Filosofian Juuret, kirj. Frietrich Engels, nid. .40
Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid. 1.25
Sotamuistelmani, kirj. kenraali Ludendorff, sid. 2.50
Salomaiden Samoilijat, kirj. James Oliver Curwood, luonnonromaani, nid. .90
Salaliittolaiset, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 9, nid. .75
Satukontti (pikkulapsille), toim. Helmi Krohn, nid. .25
Suomen Kielioppi, kirj. E. N. Setälä, sid. .75
Sata Kuusikymmentä Ohjetta Lasten Taudeissa, kirj. tri Jules Comby, nid. 1.00
Sukupuolielämän Terveysoppi, kirj. Max von Gruber, nid. .75
Suloisen Järjettömyyden Kaupunki, erittäin hieno rakkausromaani, kirj. E. Temple Thurston, sid. 1.50
Silmukorven Nuori Epra, kirj. Kaarlo Halme, sid. 1.25
Sireenien Alla, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid. 1.25
Signe Björseth, kertomus, kirj. Juho Koskimaa, nid. 1.00
Salaperäinen Ruumisarkku, kirj. Stein Riverton, nid. .25
Seikkailijatar, kirj. E. Phillips Oppenheim, nid. .25

Tarzanin Paluu, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Tarzanin Pedot, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Tarzanin Poika, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Tarzan ja Oparin Aarteet, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Talttumaton Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Tarzan ja Valkoinen Nainen, kirj. E. R. Burroughs, nid. .75
Tie Terveyteen ja Kauneuteen, naisten kotivoimisteluopas, kirj. Hilma Jalkanen—Helvi Salminen (88 valokuvaa), nid. .75
Tuhatvuotinen Valtakunta, kirj. Upton Sinclair, nid. .65
Thuvia, Marsin Neito, kirj. E. R. Burroughs, nid. .65
Tietosanakirja, täydellinen 11 osaa, vastekansissa 80.00
Tulenliekki, seikkailu- ja rakkausromaani, kirj. L. J. Vance, nid. .40
Tropiikin Hehkussa, seikkailuromaani, kirj. Maud Diver, nid. 1.00
Tyttöjen Oma Kirja, toimittanut Helmi Krohn, nid. .50
Tarzan ja Pikkuvaki, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .75
Tarzan ja Kultaleijona, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid. .75
Templen Vangit, kirj. A. Dumas .85
Taistelu Naisesta, kirj. Edgar Rice Burroughs, seikkailuja Alaskasta, nid. .85
Työväen Olympialaiset, toim. V. Koivula, y.m., sid. 1.25
Terveyteen Itsesuggestionin Avulla, kirj. Harry Brooks, nid. .50
Tuhat Sanaa Englantia, mainio oppikirja, nid. 1.50
Tuhlaajapoika, romaani, kirj. Hall Caine, sid. 1.30
Työväen Laulukirja, 9 painos, sid. .40
Tarttuvista Sukupuolitaudeista, kirj. tri Pirilä, nid. .75
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma 1.00
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma 1.00
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid. .60
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid. .50
Työn Historia, kirj. Tjumenew, sid. .85

Urheilupoikain opas, kirj. Väinö Laherma, kuvitettu, sid. .60
Urheiluväen Käsikirja 1925, toim. Yrjö Halme, nid. .35
Urkkija, kirj. Upton Sinclair, nid. .75
Uttarouva ja Metsämies, romaani, kirj. Rudolph H. Bartsch, sid. .75
Uutisasukkaat Kanadassa, kirj. kapteeni Marryat, sid. .75

Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin, suom., nid. .35
Voimistelun Teoria, kirj. Viktor Heikel, nid. 1.00
Valaveljet, romaani Islannin asuttamisen ajoilta, kirj. G. Gunnarson, sid. 1.50
Vaimo, Jonka Minulle Annoit, romaani elämästä, kirj. Hall Caine, nid. 1.75
Vaaliheimolaiset, valitut teokset, kirj. J. W. von Goethe, nid. 1.00
Välskärin Kertomuksia, kirj. Sakari Topelius 4.00
Värmlannin Matka, kertomus Scandinavian salosuomalaisista, kirj. Erns Lampen, nid. 1.00
Voimistelusali sekä Voimistelupuvut ja Telineet (13 kuvaa), ylipainos E. Kallion Voimistelu Käsikirja I:sen osan 7:mestä luvusta .10
Voimistelu Ohjelmia, Sauva-liikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. .75
Voimistelu Ohjelmia, Vapaa-, Seura- ja Permantoliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid. .75
Voimistelun Rytmiharjoituksia Musiikin Mukaan, kirj. Hilma Jalkanen (naisille), nid. .75
Voimistelun Käsikirja, kirj. Eino O. Kallio, nid. (etupäässä naisv. varten) .75
Vierasta ja Omaa Kieltä Viertysten, engl.-kielen oppikirja .75
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, sid. 1.50
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, nid. 1.00
Vanhat Postivaunut, kertomuksia kirjailijaelämästä, kirj. Y. Hirn, sid. 1.75
Venäjänkielen Sanasto, kirj. A. Rantalainen, sid. 1.50

Yksin Maailmalla, kaunis romaani, kirj. Mabell Barnes Graundy, sid. 1.50
Ylös Helvetistä, romaani, kirj. Konrad Lehtimäki, sid. 1.75
Yleisen Terveysopin Alkeet, kirj. Taav Laitinen, sid. 3.00
Yleinen Johdatus Luonnontieteisiin, Tietoaarre, kirj. Th. H. Huxley, sid. .50
Yön Kuningatar, kirj. Headon Hill, nid. .25
Yhdistysopas Naisvoimistelijoille, kirj. Kaarina Kari, nid. .75

Valkoset Intiaanit, romaani, kirj. E. G. Seliger, nid. .40
Vedonlyönti, romaani, kirj. Heinz Tovole, sid. .90

Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja 7.00.

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmotuksia Vapaudesta. Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA Box 69, Sudbury, Ont.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

RUOKAA JA ASUNTOJA SAA 333 Spruce Street West. Justiina Ritari. Puhelin 1822.

ROUYN, QUE.

MATTI KENNIN PARTURINLIIKE Mars hotellin yhteydessä. Rouyn, Quebec. (TP

Halutaan tietää

Missä oleskelee Mr. J. V. Luoto, kotoisin Raahesta. Ole hyvä ja ilmoita osoitteesi tärkeän asian vuoksi.

Mrs. Haikara,
19 Maple Ave., St. Charles,
Montreal, Quebec.

Olisiko ketään joka voisi antaa tietoa Oskar Sirenin kuolemasta. Kuollut toukokuulla 1927 Canadassa. Kotoisin Lahdesta. Olisi hyvä ja kirjottaisi hänen serkulleen.

Siiri Sulkuranta,
215 Palisade Ave., Jonkes, N. Y.,
U. S. A. (31

Dr. H. STITT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tr. Koljonen

Eagle Cafe
216 ELM ST., SUDBURY, ONT.
— Phone 711 —
Siistiä huoneita ja kunnollista ruokaa saatavana.
Leonard Erickson

RUOKAA — ja — ASUNTOA
saatavana.
Toverillinen kohtelu.
Henry Lahti
27 Main St. E.
NORTH BAY ONTARIO

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury — Ontario.

KOTIHOIDON AVULLA TERVEYTEEN! SUOMENKIELISILLÄ OHJEILLANI

Luonnollinen Ravintojärjestelmä	$ .50
Maitoparannus	.75
Raakaruokajärjestelmä	1.50
Paastoparannus	2.00
Vesiparannus	2.00
Hedelmät, Pähkinät ja Kasvikset lääkkeinä	.50
Aurinko- ja Ilmakylvyt	.50
Koti-Kiropratiikka	.50
Koti-Kiropraktiikka, englanninkielellä	.50
Iloisen mielen parantava vaikutus	.50
Umpitaudin parannus	1.00
Reumatismin, Kylmän ja Influensan parannus	1.00
Lastenhoito	1.00
Naisten taudit	1.50
Luonnollinen Sukupuolielämä ja Ehkäisy	1.50
Sukupuolinen kykenemättömyys	.75
Veneeristen tautien uudet parannustavat	3.00
Hieromaoppi Perheiden Äideille ja Isille	3.00

Huom. Dollarin maksusta vastataan sairaiden kaikkiin persoonallisiin kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (joita lähetetään pyydettäessä) järjestetään persoonallisia hoito-ohjeita.
Tilatkaa osoitteella:
DR. KOSKI'S HEALTH SERVICE, Box 1197, San Francisco, Calif.

Keski-Ontarion uutisia

Sudbury

KIRJANPITOKURSSIT

Aletaan Liberty-haalilla vasta tiistain, t.k. 21 p. iltana. Varustautukaa silloin ottamaan osaa.

Tov. J. V. Kannasto.

HUOMAUTUS JOKAISELLE

Ensi lauantaina ja sunnuntaina on sitten ne Kisan hiihtomestaruuskilpailujen päättäjäisiltamat. Lauantaina on hauskat tanssit kolmihenkisen hyvän orkesterin soitolla ja paljon hyvää ohjelmaa, josta mainittakoon kupletteja K. Sevanderilta ja A. Lahdelta, taidetanssia Mary Pernulta, voimistelua pikku tytöiltä, nyrkkeilyä Kisan pojilta, 20 henkisen orkesterin soittoesityksiä ja kuvaelma erikoisesti valmistettu tätä iltaa varten, jossa esiintyy Maritto Ristonen, Helvi Koivula ja Nellie Salo. Sunnuntaina näytellään "Sysmäläinen", huvinäytelmä 5 näyt. Tikettejä saatavana etukäteen entisistä paikoista. — N-e.

Garson Mine

PAKINAA TÄÄLTÄKIN

Silmäillessäni Vapautta, näin monelta eri paikkakunnalta uutisia ja ajattelin, että miksei täältä Garsonista kukaan pistä lehteen mitään uutisia paikkakunnan asioista. Mutta huomasinkin, ettei täältä juuri ole mitään maailmalle kirjoittamista. Sillä me eletään täällä vain yksilöinä, kukin omiin nimiimme, emmekä ollenkaan huomaa että juuri yksilöistä muodostuu joukot, jotka kontrolleeraavat maailmaa, jos ne nim. ovat aikansa tasalla olevia ja tietoisia tehtävästänsä, mihin nykyinen aika meitä työläisiä jo vaatii niin yksilöinä kuin joukkoinakin. Ja siinä mielessä ajattelin lausua lämpimät keskitalven terveiset, vaikka ilma onkin mitä kylmin, kaikille, jotka tuntevat tämän nykyisen järjestelmän painon harteillaan.

Ei meille tänne kylään juuri mitään uusia kuulu, saa melkein sanoa, että vanha rauha ja entiset kujeet. Ei ole suuresti mainittavaa miesten toimista sen paremmin kuin naistenkaan. Meillä miehillä yleensä vain pakkaa olemaan se paha tapa, että sitä "kaljaa" pitää olla melkein joka sunnuntai. Ja sen me jo tiedämme, minkälaisen elämän se tuo tullessaan, nim. että se ei ole oikein säädyllistä, sillä siinä tahtoo tulla aina niin suuri ääni mukana, ettei sellaiset ihmiset, jotka haluaisivat nukkua, saa unen päähän kiinni ollenkaan. Ja jo vanhan testamentin aikanakin Paavali jo kielsi tuon pahan menon, joka on seurauksena juopottelusta. Ei hänkään kai ollut ryyppäämistä vastaan, muuta kuin siitä pahasta menosta. Ja eiköhän mekin, toverit, voi jättää tuo huuteleminen pois, vaikkemme nyt ihan raittiiksi rupeaisikaan aivan heti. — Siinähän sitä jo olikin meille miehille.

Ja naisille ei taida kuulua mitään erikoista. Laulussa kyllä sanotaan, että torstai se on kun meitä lohduttaa, mutta näyttää siltä kun perjantai sopisi lohduttajaksi yhtä hyvin kuin muutkin arki-illat.

Ei nyt siis muuta kuin näkemiin! Toveriterveisin

Yksi joukosta.

Toveruus

Joillakin paikkakunnilla on otettu työläisten kokouksissa keskustelunalaiseksi toveruus-sanan merkitys ja vieläpä sanottu, että on alettava aivan a-kirjaimesta sitä keskustelemaan. Siinä kai ei olisi mitään sanomista, jos se niin alettaisiin kun sitä sanotaan. Tämän kirjoittaja on joskus joutunut siitä myöskin keskustelemaan ja huomannut että siinä useassa tapauksessa on otettu sellainen muoto keskustelunalaiseksi, että loppujen lopuksi asia on ollut "valmis" vajaan puolen tunnin keskustelun jälkeen. On vain joku puheenvuorossaan sanonut, että meidän pitää toisiamme kutsua toveriksi kun ollaan näin kokouksissa; ja muutenkin käytetään hyvin sellaista sopusointuista kieltä, ei kovin kiistellä, vaikka olisi kuinka tärkeä asia, niin sitten päästään asiasta äkkiä päätökseen, eikä synny mitään katkeruutta. Vaan kun tarkastaa tuota hyvää neuvoa, niin jää se vain ihanteeksi jos se jääpi tuollaiseen kaunopuheliaisuuteen. Ennenkun aletaan ajattelemaan tuota kaunopuheliaisuuden hyvää puolta, niin sitä ennen on paljon tärkeämpi asia otettava keskustelunalaiseksi ja se asia on — toverikuri. Siitä kun aletaan keskustelemaan ensin, niin sen sisällöstä löytää toveruudenkin ja sen jälestä voidaan vasta ajatella, että voidaanhan sitä hillitä kiihkoisuutta puheenvuoron käytössä. Jos työväenluokan jäsenet omaksuu itselleen toverikurin, niin ne käyttävät kokouksissaan hillittyä kieltä, tietäen että heillä ei ole oikeutta puhua mitään mikä loukkaa toisia läsnäolevia, tietäen että heidän puheenvuoronsa katkeaa siinä kohdassa kun he alkavat käyttämään ala-arvoista sanamuotoa. Ja että jos ällikkäpäisyydellään yrittää sitä jatkaa, niin joukko tulee antamaan siitä jonkun sovitun kurinpidollisen rangaistuksen. Sitten vielä on toinen asia, mikä myöskin tulee toverikurin seurauksena olemaan. Ne, jotka antaantuvat sovittuun kurinalaisuuteen, lakkaavat parjaamasta ulkopuolella kokoushuoneen niitä henkilöitä, jotka ovat sattuneet kokouksessa jonkun asian viemään päätökseen, joka yksilöä ei miellytä. Toverikuri lopettaa vielä yhden asian, joka on hyvinkin suuressa mitassa työläisten keskuudessa, nimittäin sen, että jos me olemme a-kirjaimesta alottaneet keskustelun ja jokainen toverikurin ymmärtänyt, niin ei enään käy naapurissaan juoruamassa toisesta sen heikompia puolia ja eikä myöskään kesäisin, kun kuljetaan naapurikylillä ja kaupungeissa autoilla, niin siellä ei enään tehdä juoruja toisistaan, joka nyt vielä on oikein muodissa niillä jotka ovat sattuneet saamaan jonkun "lissun" ajaakseen. Siinä ajosta levätessä aletaan lörpöttää sellaista, joka ei suinkaan ole aina eduksi sille josta puhutaan eikä hyödyksi työväenliikkeelle. Mutta kun tiedetään, että siitä ei joudu tilille, niin saahan sitä puhua ja kun kuiskataan että ei sitä nyt pidä kertoa hänelle. Mutta onkos tämä nyt toveruutta? Sitä se ei suinkaan ole. Vaan silloin kun olisi toverikuri sanomassa, että jos minä joudun tästä kurjasta työstäni tekemään tiliä, niin jättäisipä moni lörpöttelijä tuon katalan mustauksen tekemättä. Tästä voidaan nyt sanoa, että mitä persoonalliset asiat pitää sotkea yhteisiin asioihin. Mutta Sanna Kannasto puhui meille ontariolaisille viime reisullaan ettei mitään sellaisia persoona-asioita ole olemassakaan, jotka eivät aina jollain tavalla kohdistuisi yhteisiin asioihin. Niin nyt tulee sitten ratkaistavaksi sekin, että hyväksytäänkö sitä Sannan puhetta vai eikö, ja juorutaanko yhä edelleenkin vanhaan tapaan ja jätetään ottamatta puhujan neuvoja huomioon. Kauniilla hyväksymissanalla ei sitä voida toteuttaa, vaan on alettava keskustelemaan jokaisella paikkakunnalla toverikurista, joka toisi vihdoin viimein toveruutta joukkoihin. Olisihan nyt jo kerrankin aika alkaa tuota toteuttamaan joka suinkaan ei kysy ainakaan rahavaroja kun se otetaan ensin keskustelunalaiseksi ja aletaan harkitsemaan muotoja millä tavalla sitä toteutetaan. En tahdo alkaa tässä sanomaan siihen erikoisia sanamuotoja, se jääköön joukkojen päätettäväksi. Olenpa vakuutettu että kun toverikuri on saatu osittainkin jokaiselle selville, niin alkaa tuo vanha hapatus väistyä pois, että ei kylää kulkeissa enään niin paljon juoruta. Ja koska tuo juoruaminen on niin miehissä kun naisissakin juurtunut pahe, niin luulenpa että parhaiten se saadaan poistumaan joukkotoiminnalla. Silloin mailla kulkevat kesävieraatkaan eivät niin mielellään kiinny juoruamaan toisista työläistovereistaan, kun he ovat näin talven aikana siitä keskustelleet ja antaneet toisilleen sopimuksen että sitä ei enään tehdä.

Silloin myöskin tulisi paremmin keskusteltua siitä, mitä Sanna matkallaan puhui. Siinä olisi hyvä tilaisuus muistuttaa että meille on annettu hyvä alkuopetus siitä miten löydämme tositoveruuden. — H—r.

Toronton Suom. Seuran Näyttämö
(957 BROADVIEW AVE.)
— esittää —
Lauantaina, helmik. 18 pnä, klo 8.15 j.p.p.
NIILO AHON suosiollisella avustuksella jännittävän yhteiskunnallisen näytelmän
"Älkää tuomitko"
3:ssa näyt. Kirj. Toivo Raita.

HENKILÖT:	ESITTÄJÄT:
KUSTAA RAUTAHEIMO, tirehtööri	NIILO AHO
ROUVA RAUTAHEIMO	Vieno Rasila
IRMA, heidän tyttärensä	Kerttu Reunanen
EINO MÄKINEN, pehtoori	Gunnar Myrsky
ULRIIKKA, emännöitsijä	Bertha Kivi
SYLVESTERI, tallirenki	Viki Järvis
HENRIK RYTKÖLÄ, kirkkoherra	T. Toukoniemi
LENNARD VIRTANEN, tohtori	E. Sjöman
MATTI RAUHALA, mökkiläinen	Hj. Kilkki

Tapahtuu Suomessa. Eletään sisällissodan jälkimaininkien keskellä.
YLEINEN TANSSI ALKAA KELLO 10.15 TÄSMÄLLEEN
Sillä kappaleessa ei ole mitään muutoksia.
Saapukaa katsomaan tätä kaunista näytelmää. Ja kappaleessa esiintyy toveri Niilo Aho ensi kerran Torontossa.
Täyttäkää katsomo viimeistä tilaa myöten.
Sisäänpääsy 50 senttiä veroineen.
NÄYTTÄMÖKOMITEA.
P. S. — Näyttämö esittää lauantaina, maalisk. 3 pnä kuuluisan ranskalaisen huvinäytelmän "KUMMI POIKA". Pitäkääpä mielessä.

Sandvik
SAHOJA
VAATIKAA OIKEAA — Luotettava "Kala ja Koukku" laji
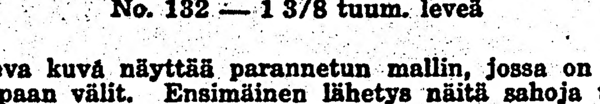
No. 129 — 1 tuuma leveä
No. 132 — 1 3/8 tuum. leveä
Ylläoleva kuva näyttää parannetun mallin, jossa on erikoisen leveät hampaan välit. Ensimäinen lähetys näitä sahoja tulee Ontarioon myytäväksi elokuun puolivälissä.
Jos teidän kauppiaat eivät voi antaa teille oikeita Sandvik-sahoja ja muita Sandvik tuotteita niin kirjoittakaa
General Agents,
SANDVIK CANADIAN LIMITED
20 ST NICHOLAS ST MONTREAL P.Q.

TILATKAA
"SANDVIK" KALANKUVA SAHOJA
uudella hampaalla

No. 129 kapea raketti 1⅛ t. leveä, kap.	$1.25
No. 132 leveä raketti 1½ t. leveä, kap.	1.50
No. 970 kapea piikkikurkku 1⅛ t. leveä, kap.	1.25
5½ t.Ruotsin tähkä viila, kap.	.45
Levitys sakset Sandvik tekoa, kap.	1.50

COCHRANE-DUNLOP HARDWARE
Durham St. LIMITED Sudbury, Ont.

320 eekkerin
Farmi vuokrataan tai myydään
Sijaitsee Lorne townshipissä, Beaver Lakella.
Huom.! Vaihdetaan myöskin kaupunkitaloon. Lähempiä tietoja saa kirjeellisesti:
Karl Törmälä,
Box 571, Jonquiere, Que.

MATKUSTAKAA SUOMEEN
suositulla
Ruotsin Amerikan Linjalla
HALIFAXISTA
«STOCKHOLM» .... 3 p. Maaliskuuta
«DROTTNINGHOLM» .... 11 p. Maaliskuuta
«STOCKHOLM» .... 6 p. Huhtikuuta
Göteborgin kautta
SUORA JA MUKAVA TIE SUOMEEN
ATLANNIN JA POHJANMEREN POIKKI SAMASSA KOMEASSA VALTAMERILAIVASSA
Koko matka Halifaxista kestää noin 10 vuorokautta
Tehkää pilettitilauksenne hyvissä ajoin saadaksenne hyvän paikan laivassa ja halutessanne kaikista asioista lähempiä tietoja, kääntykää lähimmän asiamiehemme puoleen tahi kirjoittakaa suoraan:

SWEDISH AMERICAN LINE	J. V. KANNASTO,	SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St.,	Box 69,	470 Main Street,
Montreal, Que., Canada	Sudbury, Ont., Can.	Winnipeg, Man., Canada

Tuottakaa omaisenne ja tuttavanne linjallamme Suomesta Canadaan ilman viivytyksiä ja vaivoja. Olkaa vakuutetut nopeasta matkasta.
RUOTSIN AMERIKAN LINJA

DR. IVAN G. POLACK
Hammaslääkäri
Puhelimet:
Konttori 222, kotiin 210.
79 ELM STREET EAST
Regent Teatteri rakennuksessa
Sudbury, Ont. (TP)

Huomatkaa!
Olen tavattavissa joka keskiviikko sekä lauantai Sudburyn marketissa. Lihaa, monen eri laista, on aina hyvää ja tuoretta. (TP
Emil Ojala
Sudbury, Ont.

Northern Baking Co.
Ruoka-, kahvi- ja teeleipää, korppuja y.m. alaan kuuluvia valmisteitamme suosittelemme. Palvelus nopea ja huolellinen.
Phone 1031
Box 1613, Sudbury, Ont.

Ruokaa ja Kahvia
CANADIAN CAFE
210 Minto St., Sudbury, Ont.
Lähellä C. P. R. asemaa
Tilaa yövieraille. — Phone 2269
Box 1862 JOHN LEHTELÄ

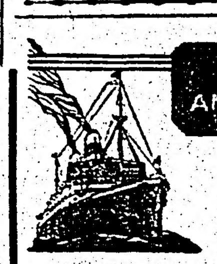
NORJAN AMERIKAN LINJA
Nopein tie
Suomeen
OSLON JA STOCKHOLMIN kautta
Suoraan
Oslo: (Kristiania) New Yorkista

Bergensfjord	Maalisk. 10 p.
Stavangerfjord	Maalisk. 24 p.
Bergensfjord	Huhtik. 14 p.
Stavangerfjord	Huhtik. 28 p.
Bergensfjord	Toukok. 19 p.

New Yorkiin tulleessa laivat poikkeavat Halifaxiin, Can.
Kolmas luokka edestakaisin Suomeen
$ 86.00
TURISTI KOLMAS LUOKKA on Berjensfjordilla.
Entinen toinen luokka.
[illegible]
Norwegian American Line
22 Whitehall St., New York

Matkustakaa
Skandinavian-Amerikan Linjalla
POHJOISMAIDEN SUURIN JA VANHIN LINJA
Suuret ja suositut valtamerilaivamme purjehtivat

Kööpenhaminasta	Laiva:	New Yorkista klo 11 ap.
Helmik. 22 p. 1928	Hellig Olav	Maalisk. 10 p.
Helmik. 29 p. 1928	Oscar II	Maalisk. 17 p.
Maalisk. 8 p. 1928	Frederick VIII	Maalisk. 24 p.

Matkustajille, jotka tahtovat lähteä suoraan Canadasta järjestämme seuraavat purjehdukset suoraan
HALIFAXISTA:
"Frederik VIII" .... Helmik. 20 p. 1928
"Hellig Olav" .... Maalisk. 12 p. 1928
"S. S. United States" .... Huhtik. 9 p.
Kolmannen luokan alimmat hinnat:
Suomeen ....$108.50 Suomesta $120.00
Edestakainen piletti $183.00
(Canadan vero $5:—lisänä).
Jos ilmoitatte allamainitulla osoitteella koska ja millä junalla te saavutte Montrealiin, niin lähetämme linjan suomalaisen edustajan ottamaan Teitä vastaan asemalle ja autamme Teitä maksutta ja mielihyvällä kaikissa matkaa koskevissa asioissa ja annamme johdatusta passi- ja leimausanomuksiin nähden j.n.e.
Halutessanne lähempiä tietoja kääntykää lähimmän asiamiehemme puoleen tai kirjoittakaa suoraan meille osoitteella:
SCANDINAVIAN AMERICAN LINE
1410 STANLEY STREET MONTREAL, QUEBEC
Scandinavian-American Line, 461 Main St. Winnipeg, Man.
Scandinavian-American Line, 1321 Fourth Ave., Seattle, Wash.
J. V. Kannasto, Box 69, Sudbury, Ont.

BALTIC AMERIKAN LINJA
Helsingistä suoraan Halifaxiin
S. S. "LITUANIA"
lähtee
Helsingistä Helmikuun 19 päivänä
Ostakaa etumaksupiletti sukulaisillenne tai tuttavillenne nyt ja antakaa heille tilaisuus matkustaa suoraan Canadaan ilman mitään vaihdoksia.
Lähempiä tietoja halustessanne, kysykää joko
Baltic American Line, 290 St. James Street, MONTREAL, QUE.
J. V. Kannasto, Box 69, SUDBURY, ONT.

Työläistoveri! Oletko jo tilannut Vapauden?